

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

Vliv sociálních sítí a moderních technologií na partnerské vztahy

Bakalářská práce

Autor: Eliška Andrlová

Studijní program: B0314A250008 Sociologie

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Nina Andrš Fárová, Ph.D.

Hradec Králové, 2024

Zadání bakalářské práce

Autor: Eliška Andrllová

Studium: F21BP0074

Studijní program: B0314A250008 Sociologie

Studijní obor:

Název bakalářské práce: **Vliv sociálních sítí a moderních technologií na partnerské vztahy**

Název bakalářské práce AJ: The influence of social networks and modern technologies on partner relationships

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá využíváním sociálních sítí a moderních technologií v partnerském vztahu a jeho vlivem na kvalitu vztahu mezi partnery. Práce si klade za cíl zjistit, zda sociální sítě a moderní technologie mají nějaký vliv na partnerství. Dále se práce zaměřuje na genderové stereotypy partnerských vztahů. Účelem výzkumu bude zjistit jakým způsobem jsou vzorce partnerských vztahů ovlivněny tradičním rozdělení genderových rolí. Teoretická část práce se zaměřuje na terminologii týkající se partnerství, sociálních sítí, moderních technologií a genderových rolích. V praktické části je představen kvalitativní výzkum, který vychází z polostrukturovaných rozhovorů, jehož výzkumným vzorkem budou lidé, kteří mají zkušenost s dlouhodobým vztahem.

Bauman, Z. (2013). Tekutá láska: O křehkosti lidských pout. Praha: Academia.

Bauman, Z. a May, T. (2004). Myslet sociologicky. Praha, Sociologické nakladatelství (SLON).

Giddens, A. (2012). Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech. Praha: Portál.

HENDL, J. (2005). Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál.

Lupton, D. (2014). Digital Sociology (1st ed.). Routledge.

McDaniel, B. T., & Coyne, S. M. (2016). "Technoference": The interference of technology in couple relationships and implications for women's personal and relational well-being. *Psychology of popular media culture*, 5(1), 85-98.

McDaniel, B. T., Galovan, A. M., & Drouin, M. (2020). Daily technoference, technology use during couple leisure time, and relationship quality. *Media psychology*, 24(5), 637-665.

Oakley, A. (2000). Pohlaví, gender a společnost. Praha: Portál.

Renzetti, M. a Curran, J. (2003). Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum.

Zadávací pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Nina Andrš Fárová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 19.4.2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala pod vedením vedoucí práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové, dne

Podpis autora/autorky

Anotace

ANDRLOVÁ, ELIŠKA (2024): *Vliv sociálních sítí a moderních technologií na partnerské vztahy*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 41 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá využíváním sociálních sítí a moderních technologií v partnerském vztahu a jeho vlivem na kvalitu vztahu mezi partnery. Práce si klade za cíl zjistit, zda sociální sítě a moderní technologie mají nějaký vliv na partnerství. Dále se práce zaměřuje na genderové stereotypy partnerských vztahů. Účelem výzkumu bude zjistit jakým způsobem jsou vzorce partnerských vztahů ovlivněny tradičním rozdělení genderových rolí. Teoretická část práce se zaměřuje na terminologii týkající se partnerství, sociálních sítí, moderních technologií a genderových rolích. V praktické části je představen kvalitativní výzkum, který vychází z polostrukturovaných rozhovorů, jehož výzkumným vzorkem budou lidé, kteří mají zkušenost s dlouhodobým vztahem.

Klíčová slova: partnerské vztahy, partnerská spokojenost, sociální sítě, moderní technologie, genderové role

Annotation

ANDRLOVÁ, ELIŠKA (2024): *The influence of social networks and modern technologies on partner relationships*. Hradec Králové, Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 41 pp. Bachelor Thesis

The bachelor's thesis deals with the use of social networks and modern technologies in a partner relationship and its influence on the quality of the relationship between partners. The thesis aims to find out whether social networks and modern technologies have any effect on partnerships. Furthermore, the work focuses on gender stereotypes of partner relationships. The purpose of the research will be to find out how patterns of partner relationships are influenced by the traditional division of gender roles. The theoretical part of the work focuses on terminology related to partnership, social networks, modern technologies and gender roles. In the practical part, qualitative research is presented, which is based on semi-structured interviews, the research sample of which will be people who have experience in a long-term relationship.

Key words: partner relationships, relationship satisfaction, social networks, modern technology, gender roles

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala Mgr. Nině Andrš Fárové, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a připomínky a především za trpělivost a ochotu vždy pomoci. Současně bych velice ráda vyjádřila své poděkování mé rodině a přátelům, kteří mě v psaní mé práce podporovali. Rovněž děkuji všem respondentům a respondentkám za otevřenost a ochotu se zúčastnit mého výzkumu.

Obsah	
Úvod	9
I. Teoretická část.....	11
1 Partnerské vztahy	11
1.1 Obecná charakteristika	11
1.1.1 Romantický vztah.....	12
1.1.2 Realistické dlouhodobé partnerské vztahy	12
1.2 Volba partnera.....	14
1.2.1 Volba partnera v mladší dospělosti a v pozdější fázi života	14
1.3 Partnerská spokojenost	15
1.4 Vztah a jeho komponenty – láska, důvěra a intimita.....	16
1.4.1 Láska.....	16
1.4.2 Důvěra	17
1.4.3 Intimita	17
2 Genderové role	18
2.1 Obecná charakteristika	18
2.1.1 Učení se gender rolí.....	18
2.2 Genderové stereotypy	19
2.3 Ženská a mužská role v partnerství	20
3 Moderní technologie a sociální sítě.....	22
3.1 Obecná charakteristika	22
3.2 Vliv moderních technologií na partnerské vztahy	23
3.2.1 Technoference.....	23
3.2.2 Vztahové konflikty a partnerská spokojenost.....	24
3.3 Virtuální intimita.....	25
3.3.1 Intimita ve vztahu	26
3.4 Genderové technologie	27
II. Praktická část.....	29
1 Cíl výzkumu a stanovení výzkumných otázek.....	29
2 Metoda sběru	30
3 Etické aspekty	30
4 Charakteristika výzkumného vzorku.....	31
5 Proces analýzy získávání dat.....	32
6 Výsledky výzkumu.....	34
6.1 Ideální partner/partnerka.....	34

6.2	Role sociálních sítí při seznamování	35
6.3	Dopady moderních technologií na partnerský vztah	37
6.4	Využívání moderních technologií a sociálních sítí ve vztahu.....	39
6.5	Vliv moderních technologií na intimitu ve vztahu	41
Závěr.....		44
Seznam použité literatury		47
Seznam tabulek.....		50
Přílohy		50
Příloha 1: Scénář rozhovoru.....		1

Úvod

V současné době mají moderní technologie a sociální sítě široký dopad na společnost, ale i na každodenní život jednotlivců, včetně jejich partnerských vztahů. Moderní technologie a sociální sítě zásadně změnily společnost. Přinesly řadu výhod, jako například rychlou a snadnou komunikaci na dálku či navazování a udržování kontaktu s ostatními. Společnost na jednu stranu i změnily, poněvadž umožňují nové způsoby trávení volného času. S tím mohou být spojená i jistá negativa, která mohou mít vliv na jedincovo jednání, ale i na jeho psychiku. Vzhledem k tomu, že moderní technologie a sociální sítě se stávají čím dál tím větší součástí našich životů, jsem se rozhodla v mé bakalářské práci věnovat partnerským vztahům a jaké vlivy na ně mají již zmíněné moderní technologie a sociální sítě. Virtuální svět umožňuje lidem nové způsoby navazování partnerského vztahu. Je například možné si vybrat prostřednictvím sociálních sítí svůj ideální protějšek podle svých představ. Proto se ve své práci budu také věnovat rozdělení genderových rolí v partnerském vztahu a jakým způsobem si ženy a muži představují svůj ideální protějšek.

Domnívám se, že téma moderní technologie a sociální sítě je v současné době aktuální, poněvadž jsme s nimi propojeni neustále. Proto si myslím, že je důležité zkoumat, jak tyto prostředky ovlivňují mezilidské vztahy. Přínosem práce je jisté porozumění tomu, jak moderní technologie a sociální sítě vstupují a ovlivňují dynamiku partnerských vztahů. Zároveň nám toto téma přináší vhled do toho, jak se mění vnímání tradičních genderových rolí v současných vztazích.

Předmětem mé bakalářské práce je tedy zjištění, jaký vliv mají moderní technologie a sociální sítě na partnerství. Prostřednictvím několika výzkumných otázek si kladu za cíl zjistit, jakým způsobem partneři vnímají využívání moderních technologií a sociálních sítí ve vztahu, jaké dopady mají moderní technologie na vztah a jakou roli mohou hrát sociální sítě při seznamování či navazování nového vztahu.

Práce se skládá ze dvou částí, kterými jsou teoretická část a praktická část. V rámci teoretické části nejdříve definuji klíčové pojmy práce, kterými jsou partnerství, sociální sítě, moderní technologie a genderové role. V praktické části je představen můj kvalitativní výzkum. Je zde představen cíl výzkumu a zvolené výzkumné otázky. Stejně tak je zde představen popis zvolené metodologie, popis výzkumného vzorku, etické aspekty výzkumu a analýza dat. Na konci této části shrnuji výsledky výzkumného šetření

a propojují získaná zjištění od respondentů a respondentek s použitou literaturou. V závěru práce shrnují hlavní poznatky a nová témata, která by bylo zapotřebí podrobněji zkoumat.

I. Teoretická část

Tato část rozvíjí teoretické aspekty mé bakalářské práce. Je rozdělena do tří hlavních kapitol. První kapitola je věnována partnerství. Nejdříve jsou definovány zásadní pojmy pro tuto práci, kterými jsou partnerský vztah a realistické dlouhodobé partnerské vztahy. Následně se věnuji volbě partnera a shrnuji různé faktory, které na jedince mohou při výběru mít vliv. Tato kapitola je zakončena charakterizováním partnerské spokojenosti a komponentů vztahu, kterými jsou láska, důvěra a intimita. Ve druhé kapitole se nejdříve věnuji charakteristice genderových rolí a poté v podkapitole učení shrnuji teorie genderové socializace. Závěrem této kapitoly se věnuji ženské a mužské roli v partnerství. V poslední třetí kapitole se zaměřuji na moderní technologie a sociální sítě. Zde se věnuji vlivům moderních technologií na partnerské vztahy, které mohou vést ke vztahovým konfliktům. Poté zmiňuji virtuální intimitu a její vliv na intimitu ve vztahu. Závěrem třetí kapitoly se věnuji genderovým technologiím.

1 Partnerské vztahy

1.1 Obecná charakteristika

Cílem této kapitoly je konceptualizace pojmů, se kterými bude v této práci pracováno. Poněvadž jsou hlavní oblastí výzkumu partnerské vztahy, pokusím se propojit myšlenky autorů, kteří tento pojem sami definovali.

Psychologický slovník definuje pojem partnerský a vztah zvlášť. Partnerský popisuje jako sdružený společnými zájmy a sdílející společný život, například manželský. Pojem vztah popisuje jako působení mezi dvěma nebo více osobami či objekty. Mezilidský primární vztah znamená dlouhodobý vztah spojený s emocionální vazbou a určitou odpovědností. [Hartl, Hartlová 2000: 400, 690]

Partnerství je nejdůležitější variantou intimního vztahu, zároveň je velmi důležitým prostředkem osobního rozvoje mladého, ale i dospělého člověka. Díky rozvoji individuální identity se člověk stává jistější a vyrovnanější. Po vybudování stabilnější identity se dovede vzdát části své individuální identity, která přerůstá v důležitější párovou identitu. V takovém vztahu člověk poznává nové hodnoty, než měly předchozí přátelství nebo milostné experimenty. Získává také důležité podněty, aby porozuměl svému partnerovi a i jasněji definoval sám sebe. Prostřednictvím hlubších vazeb se ve vztahu rozvíjejí intimní oblasti lidské osobnosti. Partnerský vztah nejen spojuje oba

partnery, ale i limituje. Vzájemná důvěra a nastolení určitých hranic tyto limity udává. [Vágnerová 2007: 65]

1.1.1 Romantický vztah

Poněvadž v následujících kapitolách budu pracovat s anglickými zdroji, ráda bych nejprve vysvětlila jistou nejednoznačnost, která se vyskytuje v pojmu romantický vztah. V anglické terminologii se termín „romantic relationship“ či „love relationship“ používá pro milostné vztahy u dospělých jedinců. Termín „romantický“ v českém prostředí se pojí spíše s počátečním stádiem milostného vztahu, s romantickými prvky. [Macek, Lacinová 2006: 56]

Romantická láska vyznačující se okamžitou přitažlivostí neboli láskou na první pohled. Je třeba ji však oddělit od sexuální či erotické posedlosti milostné vášně. Jedná se o akt přitažlivosti k někomu, díky kterému člověk najde v druhém sám sebe. [Giddens 2012: 51] Je označována i za narcistickou fázi lásky, poněvadž dochází k idealizaci a iluzi dalšího rozvoje tohoto vztahu. [Vágnerová 2007: 70-72] Při této fázi dochází také k vzájemnému zamilování se. Jedná se o narcistické splývání představy sama sebe se svou vlastní ideální představou i ideální představou druhého. [Poněšický 2004: 102] Páry, které zvládnou toto období představ a deziluzí jsou schopné budovat realistické a dlouhodobé vztahy.

1.1.2 Realistické dlouhodobé partnerské vztahy

Realistické vztahy vyznačující se vzájemným připoutáním a prohlubující se intimitou. Milostné okouzlení není v této fázi vztahu, tak intenzivní, jako tomu bylo na počátku. Partneři jsou tolerantnější, respektují odlišné vlastnosti i projevy partnera, a navzájem si ponechávají i částečnou svobodu. V této fázi vztahu partneři budují skutečný vztah založený na sdílení hodnot a stanovení společného cíle. [Vágnerová 2007: 73-74]

Při posuzování partnera převládá racionální složka než v první fázi vztahu, ve kterém převládala složka emocionální. K vytvoření a udržení takového vztahu je požadováno velké úsilí obou partnerů. Po udržení takové úrovně vztahu se stávají přijatelným základem pro manželství. [Vágnerová 2007: 74]

Vágnerová shrnuje znaky zralého partnerského vztahu do následujících bodů:

- „Realistické hodnocení partnera - schopnost posuzovat jej racionálně, nejen emotivně, a akceptovat i jeho nedostatky.
- Realistické hodnocení partnerského vztahu i své vlastní role v tomto vztahu. Důvěra a otevřenost, schopnost komunikovat bez zbytečných emocí.
- Prohloubení intimity, uchování výlučnosti vztahu.
- Realistické hodnocení možností tohoto vztahu. Důraz na sdílení života, na vzájemnou solidaritu a respekt.“ [Vágnerová 2000: 329]

Giddens vymezuje vztah, jako těsnou a dlouhodobou vazbu k druhému člověku. Tento termín nazývá termínem čistý vztah. Jedná se o formu lidské sounáležitosti a lidé do něho vstupují pro to, co mohou oba ze svého spojení získat. Tento vztah trvá do té doby, dokud přináší oběma partnerům dostatečné uspokojení. Ukončit vztah může jeden či druhý partner kdykoliv. [Giddens 2012: 68]

Z partnerského vztahu se může vyvinout manželství, popřípadě registrované partnerství, nebo nesezdané soužití.

Sociologická encyklopedie vymezuje manželství jako: „společensky uznáný, legalizovaný sexuální vztah mezi dvěma nebo více partnery opačného pohlaví, o kterém se předpokládá, že se dříve či později stane základem rodiny. Legalizace „normálního“ manželství se provádí většinou sňatkem, který bývá (ne nutně) spojen s určitými rituály, jež jej předcházejí (námluvy, zasnoubení) i které jej provázejí (svatba).“¹

V České republice od roku 2006 mohou osoby stejného pohlaví uzavřít registrované partnerství. Jedná se o partnerství, které vzniká projevem vůle dvou osob stejného pohlaví, a to formou souhlasného svobodného a úplného prohlášení o tom, že spolu tyto dvě osoby vstupují do partnerství. [Ministerstvo vnitra České republiky]

Nesezdané soužití, jedná se o soužití dvou jedinců opačného pohlaví, kteří jsou ve svazku podobnému manželství, avšak bez formálního uzavření sňatku. Jedná se o: „propojení dosud diskrétních stavů „namlouvání“ a manželství, k plynulému kontinuu od momentu seznámení, přes zahájení sexuálních styků, občasného „zůstání přes noc“,

¹ Sociologická encyklopedie, (2020), <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Man%C5%BEelstv%C3%AD>

*společnou přípravu jídel až po vytvoření společného vlastnictví, sestěhování se a konečně sňatku.*²

1.2 Volba partnera

Člověka v průběhu rané dospělosti čekají často čtyři komplexní vývojové úkoly, jedná se o volbu povolání, výběr partnera, budování partnerského vztahu a rodičovství. [Karsten 2006: 117] Poněvadž jsem se až doposud věnovala partnerskému vztahu, ráda bych zmínila také výběr partnera, který partnerství předchází.

Můžeme říci, že základním kamenem milostného vztahu je výběr partnera. Výběr partnera je ovlivňován touhou po vztahu. V mladším věku může pro některé vztah znamenat odpoutání se od původní rodiny. V pozdější fázi života se chceme zbavit neuspokojivých milostných vztahů, jejich následků a najít nový život, který budeme žít s novým partnerem. [Willi 2006: 106-107]

V současné době se v naší kultuře jedná o svobodný výběr, avšak před několika málo desetiletími tomu tak nebylo. V minulosti byly partnerské vztahy zprostředkovány rodiči, nebo se na jejich výběru alespoň podíleli. Partnerské vztahy většinou tvořili lidé, kteří pocházeli ze stejného prostoru nebo sociální vrstvy a důvěrně se znali, například ze sousedství. Dnes díky globalizaci je výběr partnerů daleko rozsáhlejší. Mezikulturní svazky jsou velmi časté a přitažlivé, protože mohou naplnit neuspokojené potřeby. Zároveň mohou velmi obohatit partnery navzájem o nové zkušenosti, nicméně čím jsou kulturní rozdíly větší, tím se partneři musí více přizpůsobovat a jsou vystaveni větším zkouškám. [Willi 2006: 107]

1.2.1 Volba partnera v mladší dospělosti a v pozdější fázi života

V roce 1914 Sigmund Freud poukázal na dva hlavní typy volby dospělého partnera. Prvním typem je výběr, který je ovlivňován zkušenostmi z našeho vztahu k matce a otci. Primárním objektem je zde tedy láska k rodičům, kteří se stávají předlohou pro hledání našeho budoucího partnera. Druhým Freudovým typem je narcistický výběr.

² Sociologická encyklopedie, (2020),
https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Sou%C5%BEit%C3%AD_nesezdan%C3%A9

Jedná se o situaci, při které se člověk zamilovává ve svém bližním sám do sebe. U tohoto partnera má pocit, že je milován a oceňován. [Willi 2006: 107-108]

Dalšímu rozdělení při výběru partnera se věnoval berlínský psychoanalytik Karl Abraham (1913). Ten rozlišoval neurotickou endogamii a neurotickou exogamii. „*Při endogamii se partnerský výběr přizpůsobí naší náklonosti k matce nebo otci, zatímco exogamie znamená výběr partnera, který se od matky nebo otce co nejvíce liší.*“ [Willi 2006: 107-108]

Při výběru partnera v mladší dospělosti je důležitější podle Williho (2006) aktuální vztah k původní rodině. Udává dvě cesty, kterými se při výběru partnera můžeme vydat. První variantou je pokračování v rodičovských a rodinných tradicích. Při druhé variantě se vůči nim vymezíme a pokusíme se o novou, vlastní formu. Při výběru partnera nás mohou ovlivnit i chyby, které ve vztazích s rodiči nejsme schopni napravit a díky, kterým zároveň získáváme příležitost odpoutání a vydání se vlastní cestou. V některých případech si vybíráme partnera, s nímž chceme napravit to, co nám v rodině nefungovalo. [Willi 2006: 108]

V pozdější fázi života si lidé spíše odpoutávají od dřívějších partnerů než od rodičů. Tito lidé jsou při výběru partnera ovlivněni zraněními a omezeními přetrvávající z předchozích nevydařených vztahů. Také strach z opakování chyb motivuje při výběru partnera. V pozdější fázi života mohou hrát i důležitou roli děti, které zůstali z předchozích vztahů. [Willi 2006: 109]

1.3 Partnerská spokojenost

Karsten (2006) se věnovala partnerské spokojenosti a zmiňovala, že základním předpokladem pro dobré manželství je co největší shoda obou partnerů na pohled pohlavních rolí. Pokud muž zastává tradiční představy o pohlavních rolích a žena má představy moderní, liberální, dochází k nejnižší kvalitě manželství. Mnohá zjištění také ukázala, že partnerskou spokojenost u mužů a žen musíme vysvětlovat souhrnou jiných faktorů. Vnější faktory, jako například: úspěšnost v zaměstnání, získání respektu, zajištěné příjmy, jsou typické pro muže. Na druhou stranu pro ženy jsou typické vnitřní faktory, mezi které můžeme řadit například: přijatelnost osobní situace a rozdělení úloh mezi partnery. [Karsten 2006: 156]

Karsten (2006) také zmiňuje myšlenku ze článku od J. A. Ray (1988), který se jmenuje *Marital satisfaction in dual – career couples*. Podle průzkumu ženy propojují spokojenost se svým partnerským vztahem se spokojeností se svou prací. Na druhou stranu u mužů tato kombinace úzce souvisí i s mírou zájmu ženy o jejich kariéru. Z mužského pohledu se vztah vyvíjí nejlépe tehdy, pokud se partnerka podílí svým zájmem na pracovních úspěších svého muže. [Karsten 2006: 156-157]

Wallersteinová (1996) provedla kvalitativní výzkum s 50 spokojenými páry, s kterými vedla rozhovory jednotlivě i dohromady. Výsledkem bylo devět úkolů či výzev, které je zapotřebí překonat, aby bylo manželství spokojené: *„emocionálně se odpoutat od původní rodiny a plně se věnovat nové rodině, budovat společnou sounáležitost (togetherness) a intimitu, vést uspokojivý sexuální život, přijmout zodpovědnost přicházející s rodičovskou rolí, překonat nevyhnutelné krize, vytvořit bezpečnou zónu pro vyjádření emocí, užívat humor k udržení nadhledu, pečovat o partnera a udržovat romantiku.*“ [Kalousová, Štětovská 2020: 28-29]

Daneshpourová a další (2011) uskutečnili také výzkum, který se věnoval partnerské spokojenosti. Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké faktory přispívají šťastnému manželství. Výzkumným vzorkem bylo 11 párů, které spolu byly více než 10let. Výsledkem byly tyto faktory, které napomáhají spokojenosti v dlouhodobém vztahu: *„páry si věří a jsou si oddaní, mluví spolu (consult with each other), vnímají svůj vztah jako intimní, řeší své problémy, kooperují spolu ve výchově dětí, sdílejí společnou víru/názory (beliefs), vyjadřují si vzájemně lásku*“ [Kalousová, Štětovská 2020: 29]

1.4 Vztah a jeho komponenty – láska, důvěra a intimita

1.4.1 Láska

Zygmunt Bauman ve své knize *Tekutá láska: O křehkosti lidských pout* (2013) se ohledně lásky vyjádřil takto: *„Tam, kde není pokora a odvaha, není ani láska. Pokory i odvahy je obrovském a neustále doplňovaném množství třeba pokaždé, když vstoupíme na neprobádanou a nezmapovanou půdu. A právě takové území se před námi otevírá pokaždé, když se přihodí láska mezi dvěma či více lidskými bytostmi.*“ [Bauman 2013: 21]

Psychologický slovník vymezuje pojem láska (love) jako kladný, silný emocionální vztah k jiné osobě, ideji, věci i k sobě samému. Láska má několik podob od

lásky partnerské, rodičovské, přes lásku k poznání a vědění k altruistickým morálním hodnotám. [Hartl, Hartlová 2000: 289] V mé práci se zaměřuji na lásku v partnerském vztahu, ve kterém je ústředním motivem. Láska se může vyznačovat i iracionálním charakterem. V milostném vztahu sice toužíme po naplnění nejvyššího štěstí, avšak společné překonávání překážek a společné trávení času nejvíce lásku prohlubuje a stabilizuje. [Willi 2006: 24]

1.4.2 **Důvěra**

Americký sociolog Richard Sennett, který zavedl termín „destruktivní Gemeinschaft“, jímž označoval vztah, ve kterém oba partneři uplatňují právo na důvěrnost, otevřít se zcela partnerovi a upřímně s ním sdílet celou pravdu svého vnitřního života. Sennett zastával názor, že naprosté odhalení duše před partnerem klade na jeho bedra obrovskou zátěž, poněvadž se po něm chce, aby vyslechl druhého i za takových podmínek, které mu nebudou vzbuzovat nadšení. Také i po něm se vyžaduje, aby byl upřímný a otevřený. Láskyplný a trvalý vztah se podle Sennetta nedá budovat bez vzájemné důvěrnosti. Křehkost vztahu může být ohrožena například nevyhověním požadavků, které budou mít na sebe partneři navzájem. Partneři se tak rozcházejí a hledají uspokojení svých potřeb někde jinde. [Bauman, May 2004: 109]

Důvěra v obecnějším slova smyslu znamená spolehnout se na partnera, zejména v složitých či kritických situacích. Zároveň partneři věří důvěryhodnosti při sdělování osobně citlivých informací, které nebudou použity k případnému vydírání a nebo považovány za slabost druhého, ale spíše přispějí k pochopení jedince a prohloubení jejich vztahu. Po emocionální stránce jsou k sobě partneři otevření a jsou ochotni vyjádřit své skutečně prožívané emoce. V tomto obecnějším pojetí se důvěra prolíná s intimitou. [Slaměník, Hurychová 2010]

1.4.3 **Intimita**

Z latinského slova intimus vychází slovo intimita, pod kterým znamená nejněvnitřnější, nejtajnější, nejdůvěrnější. Dále jsou intimitě připisovány významy, jako: „odkrývání emocí, specifický způsob komunikace, pocit blízkosti, otevřenost, upřímnost, vzájemné poznání, porozumění, pochopení, důvěra, sex, sebeodhalování“. [Haubertová, Slaměník 2013: 9] Vágnerová (2000) považuje prožitek naplněného intimního vztahu,

jako zkušenostní základ, který v době dospělosti může pozitivně ovlivnit schopnost porozumění jiným lidem. Rozvíjí také osobnost a přispívá k sebepoznání. [Vágnerová 2000: 326]

S intimitou je nejvíce spojováno sebeodhalování, které obvykle začíná povrchním sdělováním informací o sobě samém. Poté se prohlubuje s narůstajícím pocitem vzájemné důvěry a porozumění. Člověk tudíž získává odvahu sdělovat svá nejhlubší přesvědčení. [Haubertová, Slaměník 2013: 9] Co se týče manželských a partnerských vztahů, tak s intimitou podle laické veřejnosti je nejčastěji spojován sex. Součástí intimity je sice odhalování skrytých částí těla, na druhou stranu samotný sex nevede ke vzniku intimního vztahu. Můžeme říci, že některé intimní vztahy mohou být zároveň i sexuálními, avšak existuje mnoho intimních vztahů, ve kterých neprobíhá žádný sexuální kontakt mezi partnery. [Haubertová, Slaměník 2013: 10]

2 Genderové role

2.1 Obecná charakteristika

Psychologický slovník uvádí české ekvivalenty k pojmu gender „rod“ a „pohlaví“. Gender vyjadřuje mužské a ženské odlišnosti, identitu, sociální role. Jedná se o soubor sociokulturně vytvořených sociálních rolí, které jsou spojené s příslušností k biologickému pohlaví. [Hartl, Hartlová 2000: 176] Genderové role popisuje psychologický slovník jako předepsané formální i neformální normy, podle kterých se muž a žena mají chovat. [Hartl, Hartlová 2000: 513]

Podle Oakleyová je pojem gender sociálním konstruktem vyjadřující určité vlastnosti a chování pro muže a ženy, které jsou formovány kulturou a společností. U různých společnostech či v různých obdobích je gender popisován rozdílně na rozdíl od pohlaví, které se nemění podle času či místa. Pohlaví (sex) se týká viditelných biologických rozdílů v pohlavních orgánech a rozdílů v reprodukční funkci. [Oakleyová 2000: 11-12, 20]

2.1.1 Učení se gender rolí

Psychoanalytická teorie, na které se podíleli přední osobnosti jako například: Sigmund Freud, Karen Horney, Erik Erikson, Melanie Klein, Clara Thompson, Jacques

Lacan, Juliet Mitchell a Nancy Chodorow, se vyznačuje tím, že v procesu získávání genderu jsou chlapci nuceni duševně se separovat od svých matek, zatímco dívky podobnou separaci neprožívají. Do čtyř let sice prožívají dívky i chlapci vývoj podobně, avšak pozdějším věku začínají svým chováním napodobovat (identifikovat) rodiče shodného pohlaví. [Renzetti, Curran 2003: 107]

Představitel Albert Bandura a jeho teorie sociálního učení zahrnující dva principy: posilování a modelování. Podle této teorie děti získávají gender dvojím způsobem. První princip posilování v podobě odměn za genderově přiměřené chování a trestů za chování genderově nepřiměřené. Druhý důležitý princip je princip modelování či nápodoba lidí v okolí. [Renzetti, Curran 2003: 107]

Hlavním principem kognitivně vývojová teorie, vycházející z díla psychologů Jean Piageta a Lawrence Kohlberga, je, že děti vstřebávají gender a genderové stereotypy v rámci svého mentálního úsilí nalézat řád v sociálním světě, který je obklopuje. Tato teorie zahrnuje termín schémata či kategorie, která dětem umožňují uspořádat svá pozorování a zkušenosti na základě vnímaných stabilních vzorců. Mezi snadno rozpoznatelnou kategorií s jasně patrnými fyzickými příznaky je pohlaví, které je jedním z nejraněji vytvářených schémat. [Renzetti, Curran 2003: 107]

2.2 Genderové stereotypy

Pod pojmem stereotyp si představíme označení pro pozitivní či negativní zjednodušující souhrnný popis určité společenské skupiny. Termín genderové stereotypy označují zjednodušující zobecnění vlastností a sociální role mužů a žen ve společnosti. V závislosti na pohlaví jsou tudíž předepisovány členům každé společnosti určité vlastnosti, způsoby chování a interakce. [Renzetti, Curran 2003: 20-21] Genderové stereotypy mají vliv také na to, jaké informace o mužích a ženách aktivně vyhledáváme, jakým způsobem je vnímáme a jaké chování od nich očekáváme. Naše očekávání určitého chování u mužů a žen doprovází také tlak na přizpůsobení se. [Macek, Lacinová 2006: 147]

Společnost jak jsem již zmiňovala, má odlišná očekávání ve vztahu k mužům a k ženám. Také v otázce partnerství se liší, jakým způsobem muži a ženy přistupují k vzájemným vztahům. Proto bych se v následující kapitole zaměřila na současné role a očekávání, které muži a ženy mají v oblasti partnerství.

2.3 Ženská a mužská role v partnerství

V posledních desetiletých trvale klesá podíl žen, které by byly orientované pouze na rodinu. Cílem mnoha žen je dosažení obojí, a to jak mít rodinu a děti, tak i pracovat v zaměstnání. Zatím je stále pro menšinu žen možné zcela se vyvázat z povinností v soukromé sféře a soustředit se výlučně na pracovní kariéru. Většinou, jak jsem již zmiňovala, se pokoušejí dosáhnout obojího, tudíž musí počítat s přerušением profesní kariéry anebo zatížením, které v podobě zaměstnání, domácnosti a dětí může nepříznivě působit na spokojenost osobní i v partnerství. Některé ženy mají poté pocit, že tuto kombinaci povinností nezvládají a jsou ochotny se přeorientovat pouze na rodinu. Na druhou stranu pro muže tato otázka, zda přerušit profesní život, aby si získali více času na děti a partnerství, většinou nevyvstává. Je to tím, že často vydělávají více, tudíž přenechávají starost o děti svým ženám a snaží se spíše finančně zabezpečit rodinu. [Karsten 2006: 125-126]

Pokud jde o domácí práce, tak výzkumy zcela ukazují, že více času tráví těmito činnostmi ženy. Většina žen je sice zaměstnána mimo domov jako jejich muži, avšak v těchto párech, kde vydělávají oba partneři, je mezi muži i ženami rozšířeno přesvědčení, že domácí práce jsou zásadně prací „ženskou“. „*Zaměstnané ženy tak nakonec – slovy socioložky Arlie Hochschild – doma nastupují na „druhou směnu“: část dne pracují za plat a poté přijdou domů, kde je čeká další práce, nyní však neplacená.*“ [Renzetti 2003: 231] V současné době se mnoho párů snaží o rovnější dělbu práce. Tudíž v domácnosti existují rozdíly v typu prací, které doma dělají. Ženy vykonávají své domácí práce častěji, zatímco muži provádí práci, která je třeba dělat pouze příležitostně, jako například posekat trávník anebo drobné opravy v domě. [Renzetti 2003: 232]

Pokud se zaměříme na přímo na partnerský vztah, tak ženy preferují romantické pojetí. Jejich partner by měl být pro ně zároveň kamarádem i milencem. Citová otevřenost je pro ženy velmi důležitá, kladou velký důraz na vyjádření citů a vzájemné lásky. Zároveň k citlivosti partnera zahrnují i další požadavky, mezi které řadí pragmatický důraz na společenskou pozici, materiální zázemí, vzdělání a schopnost dobrého výdělků. [Vágnerová 2007: 82]

Co se týče partnerských krizí a jejich zvládnání, tak většinou ženy jsou vnímavější pro poruchy v partnerském vztahu a citlivěji reagují. Ženy jsou také spíše než muži ochotné otevřeně hovořit o problémech a možnostech jejich řešení. Muži neradi přistupují k otevřeným rozmlouvám o citových nedorozuměních. [Karsten 2006: 135]

Muži většinou iniciují seznámení a určují jeho další průběh například počátek sexu, společné aktivity. Ve větší míře jsou ovlivňováni jinými signály než ženy, které nejspíše nedovedou adekvátně interpretovat. Dále mohou vystupovat při řešení partnerských problémů méně citlivě. Je to zapříčiněno nejspíše tím, že jim dělá problém vyjádřit a mluvit o svých pocitech z důvodu obavy ze zesměšnění a ztráty své dominance. Tato bariéra, menší sociální a emoční citlivost, která brání o případných problémech komunikovat zároveň brání i řešit vztahové potíže již na počátku. [Vágnerová 2007: 81-82]

Představy o partnerství vnímají muži a ženy odlišně. Kladou důraz na jiné stránky partnerství a jiné tolerují. Liší se také interpretací projevů a reakcí na ně. K instrumentálním a expresivním složkám vztahu mají také rozdílné postavení. Rozdílný způsob prožívání a uvažování často vede k vzájemnému nepochopení. „*Přestože jsou pro ně důležité různé aspekty vztahu, v mnoha požadavcích se shodují, za nejdůležitější vlastnosti dobrého partnerství považují tytéž charakteristiky: vzájemnou lásku, věrnost, upřímnost, respekt, sdílení stejných hodnot a postojů, vzájemné porozumění a podporu.*“ [Vágnerová 2007: 81]

Je důležité také zmínit, že partnerství je oblastí, v níž došlo v průběhu posledních let ke značnému vyrovnání genderových standardů. Ženy toto vyrovnání chápou jako dosažení rovnosti, díky které mají možnost získat lepší sociální postavení. Vágnerová (2000) uvádí, že jak mužská, tak i ženská role není v současné době přesně sociálně vymezena. Každý si ji naplňuje podle svých představ. Tato volnost s sebou přináší řadu možností, ale zároveň společnost ztrácí formálně danou jistotu. [Vágnerová 2000: 314] I přes jisté rozvolnění genderových rolí se však ve společnosti stále setkáváme s očekáváními, která korespondují spíše s tradičním vymezením genderových rolí. Vidíme to například v pokračujícím genderovém dělení na soukromou femininní sféru (např. péče o děti) a veřejnou maskulinní sféru (např. živitelství).

3 Moderní technologie a sociální sítě

V této kapitole se budu věnovat moderním technologiím a sociálním sítím. Moderní technologie a sociální sítě pronikly do každodenního života mnoha lidí. Poněvadž jsou technologie provázány s naším každodenním životem, pokusím se vysvětlit jakým způsobem mohou ovlivnit partnerské vztahy.

3.1 Obecná charakteristika

V odborné literatuře nelze nalézt jednotný pojetí moderních technologií. Někteří autoři je nazývají digitálními technologiemi nebo informačními technologiemi. Psychologický slovník definuje informační technologie takto: „*Technologie informační (informatik technology, IT) způsob přenosu informací; k hlavním znakům patří: automatizace rutinních úkolů, fleximatizace výrobků a služeb, obrat vnitropodnikové dělby práce k integraci procesů; decentralizace pracovišť a návrat k práci doma (telepráce), propojení pracovníků počítačovými sítěmi, ukládáním údajů do počítačových databází, a proto snadná nalezitelnost jakýchkoliv informací každým účastníkem.*“ [Hartl, Hartlová 2000: 598]

D. Lupton (2014) se věnuje ve své knize *Digital Sociology* digitálním technologiím, které rozděluje na digitální technologie a nedigitální mediální technologie. Pod pojmem digitální technologie má na mysli jak software, což jsou programy počítačového kódování, které poskytují pokyny, jak by měly počítače fungovat, tak i hardware, což jsou fyzická počítačová zařízení. Mezi nedigitální mediální technologie řadí Lupton telefony, rádio, starší formy televize, zvukové a obrazové kazety, tištěné noviny, knihy a časopisy, fotoaparáty využívající film. Mnoho z těchto tradičních technologií mohou být převedeny do digitálních formátů. [Lupton 2014: 7]

Od prvních let dvacátého století díky bezdrátovému připojení (wi-fi) bylo umožněno uživatelům počítačových technologií být připojen k internetu téměř kdekoli a kdykoli prostřednictvím mobilního zařízení anebo chytrých hodinek. [Lupton 2014: 9]

Internet má značný vliv na naši společnost. Vstoupil do našich životů tak rychle, že lidé neměli ani šanci od tohoto nového média poodstoupit a podívat se i na něj, jako na prostředek, který může mít vliv na lidské chování. „*Internet je místo, kde se mnoho lidí chová zcela jinak než ve skutečném životě, což může mít jak pozitivní, tak i negativní důsledky.*“ [Hulanová 2012: 21] Jeho dostupnost zapříčinila i velké změny jak

v sociálních tak i personálních oblastech. Některé lidské aktivity se přesunuly z fyzického kontaktu tváří v tvář na online komunikaci. Tyto změny vedly a i nadále povedou k měnícím se kulturám, zvykům a prioritám. Dále díky obrovskému rozmachu počítačových sítí a informačních technologií došlo a nadále povede ke změnám v oblasti vzdělávání, obchodu, politiky, zábavy a komunikace. [Hulanová 2012: 21-22]

Facebook, Twitter, Google+, Instagram a YouTube jedná se o stránky sociálních medií, které umožňují sdílení osobních informací a fotografií. Prostřednictvím těchto medií se mohou uživatelé připojit k internetu, komunikovat navzájem mezi sebou a vyměňovat si informace. [Lupton 2014: 9] Kožíšek a Písecký definují sociální sítě takto: „*Je to internetová služba, která umožňuje svým členům vytvářet veřejné, uzavřené nebo i firemní profily, prezentace, diskuzní fóra, a nabízí prostor pro sdílení fotografií, videí, obsahu a dalších aktivit.*“ [Kožíšek, Písecký 2016: 24] Můžeme říci, že na sociálních sítích jsou uživatelé neustále pod dohledem, vidí, kdo udělal co, kde a s kým. [Hulanová 2012: 41]

Na závěr tedy shrnu, jak si lze představit moderní technologie a sociální sítě v mém výzkumu, tedy takové, které mají potenciál vstupovat do vztahů. Za moderní technologie považuji hlavně mobilní telefon, počítač, televizi a dále jednotlivé aplikace, skrze které lze konzumovat obsah na těchto technologiích (například Netflix, podcastové aplikace). Mezi sociální sítě, které mí respondenti a respondentky používali nejčastěji patřil Instagram, Facebook, TikTok.

3.2 Vliv moderních technologií na partnerské vztahy

3.2.1 Technoference

V současné době pronikly moderní technologie do každodenního života každého z nás. Téměř všichni mají přístup k internetu, vlastní mobilní telefon, má notebook a nebo tablet, má zřízen profil na sociálních sítích. Kvůli všem těmto technologickým zařízením dochází ke krátkým přerušením. Tyto přerušování můžeme nazývat pojmem technoference. Jedná se o každodenní narušení a nebo přerušování v párových interakcích, které naruší i společně trávený čas, ke kterým dochází díky technologiím. Tyto narušení se mohou vyskytovat v jakémkoli typu mezilidského vztahu, od vyrušení v osobních rozhovorech až po pocity narušení, které partner nebo partnerka zažívají při situaci, ve které se jeden z nich rozhodne zkontrolovat zařízení během společného volného času. [McDanil, Coyne

2016: 87] Pojem technoference vznikl kombinací slov technologie a interference. Běžnou formou technoference je narušení, které je zapříčiněno telefonem. Toto narušení je označeno pojmem phugging. Jedná se o kombinaci telefonování a přehlížení jiné osoby z důvodu rozptýlení obsahem zprostředkovaným mobilním telefonem. [McDaniel, Galovan, Drouin 2020: 4]

V další kapitole se pokusím shrnout, jakým způsobem tato přerušení mohou ovlivnit partnerské vztahy a vést ke vztahovým konfliktům.

3.2.2 Vztahové konflikty a partnerská spokojenost

Používání technologií ve vztahu může mít jak pozitivní vliv, tak i negativní vliv, který může vést ke vztahovým konfliktům a k snížení partnerské spokojenosti. Drouin a McDaniel (2021) odkazují na výzkum, který ilustruje potencionální negativní dopady, které mohou mít technologie a internet na vztahy. Z výsledků výzkumu Chesley (2005) zjišťujeme, že trvalé používání komunikačních technologií (například mobilní telefon, počítač, internet) vedlo k prolínání pracovního a soukromého života, což přispělo k negativnímu vlivu a snížilo to spokojenost ve vztahu, v rodině. Novější výzkumy z roku 2014 naopak zjistily, že dospělí uživatelé internetu charakterizují dopad internetu na jejich vztah jako neutrální nebo pozitivní. Pokud se jedná o společné zapojení s technologií (například hraní her, sledování filmů) obou partnerů souvisí to s pozitivním vnímáním vztahu. Na druhou stranu, pokud však jednotlivec používá technologie ve společnosti partnera, jedná se o negativní vnímání vztahu a snížení spokojenosti. [Drouin, McDaniel 2021: 1331]

V současné době díky moderním technologiím může probíhat komunikace mezi partnery prostřednictvím počítačů a mobilních telefonů. Páry zůstávají v kontaktu prostřednictvím e-mailu, chatu a textových zpráv a tyto interakce hodnotí pozitivně, poněvadž díky nim mají páry možnost zůstat ve spojení nepřetržitě. Dokonce některé výzkumy naznačují, že udržování vztahů prostřednictvím technologií může zvýšit oddanost a spokojenost. [McDanil, Coyne 2016: 86] Na druhou stranu nadměrné využívání technologií v přítomnosti partnera může vést k frustracím. Tato frustrace vzniká z partnerova rozptýlení. *„Problém s používáním technologie v párech tedy není jen problém s tím, jak moc je technologie využívána, ale spíše, jak je partner touto*

technologií pohlcen na úkor interakce s jinými jednotlivci.“ [Drouin, McDaniel 2021: 1331]

Dalším problémem, který může vést ve vztahu ke konfliktům a snížení spokojenosti je online hraní her. Autorky Hertlein a Hawkins (2012) se zaměřily na partnerské problémy spojené s častým hraním počítačových her. Na jednu stranu může být pro hráče online hraní způsob, jak zmírnit negativní pocity, jako je frustrace, osamělost nebo nuda, ale také se stát nástrojem k maskování partnerových emocí. Důsledkem online hraní může vést k vyhýbání se intimním vztahů, což může být pro páry velmi problematické. Pokud tráví jeden z partnerů více času hraním odděleně od svého partnera, mohou se objevit pocity žárlivosti. Neshody mezi partnery mohou vzniknout i při rozlišování, zda je herní chování závislostí, poněvadž neherní partner klasifikuje herního partnera jako závislého, protože je čas a energie odkloněn od primárního vztahu. [Hertlein, Hawkins 2012: 19-21]

Nová média také ovlivňují hranice vztahu tím, že páry mají možnost prostřednictvím sociálních sítí (jako je Twitter a Facebook) poznávat nové lidi. Tyto stránky umožňují uživatelům zůstat v kontaktu s lidmi z minulosti, ale také rozvíjet nové seznamování, což může mít pozitivní i negativní vliv na vztah. Hranice sdílení informací s lidmi zvenčí mohou být průběhu používání těchto stránek překročeny. Jeden z partnerů může být naštvaný, pokud druhý partner umístil na sociální síť osobní informaci (například odhalující obrázek). Tento partner to může vnímat jako překročení hranice jejich vztahu. [Hertlein 2012: 378 - 379]

„Tyto příklady naznačují, že způsob, jakým páry fungují, je do jisté míry založen na jejich vnímaných hranicích v rámci jejich struktury. V některých případech se partneři stávají přehnaně ochrannými, když se domnívají, že byla překročena hranice, v jiných případech se uživatelé mohou cítit dušeni chováním jejich partnera vůči nim, i když to nemusí být záměr partnera.“ Páry zkrátka musí ve vztahu pracovat na tom, jak udržovat vzájemné vztahy a zároveň začleňovat nová média do svých životů. [Hertlein 2012: 378]

3.3 Virtuální intimita

McDanil a Coyne (2016) shrnují několik způsobů, kterými může technologie zasahovat do rozvoje intimity tváří v tvář. Prvním příkladem jsou jednotlivci, kteří sdílejí intimitu s elektronickým zařízením za cenu intimity v reálném životě. Uživatelé mobilní

telefonů zažívají intimitu se svými elektronickými zařízeními, poněvadž si vytvoří silné vazby k jejich neodmyslitelně uspokojujícím rysům. Mezi tyto rysy řadí pocit jednotlivce ceněného a milovaného jako odesílání a přijímání zpráv. Dále zmiňují, že mobilní zařízení jsou multifunkční, lze je použít jako telefon, mapu, hrací systém a hudební přehrávač. Jedinec si tak může vytvořit silnou citovou vazbu na mobilní zařízení, poněvadž se na toto zařízení může obrátit při různých situacích. Druhým příkladem, jak může technologie rušit rozvoj intimity tváří v tvář zmiňují autoři „multitasking“ s technologií při interakci s ostatními. Takové chování popisují jako bytí „sami spolu“. Jedné se například o situaci, při které jsou páry fyzicky spolu ve stejné místnosti, ale věnují se více svým technologiím, než sobě navzájem. [McDanil, Coyne 2016: 87 – 88]

3.3.1 Intimita ve vztahu

V moderní společnosti hraje technologie v rutinách párů před spaním určitou roli. V tomto čase může být používání technologií škodlivé i prospěšné pro vztahy. Čas na spaní představuje pro páry prostor pro off-line společné volnočasové prožitky a zároveň mají páry prostor pro budování sexuální i emocionální intimity. Páry před spaním mají příležitost si spolu popovídat, sdílet pocity a zapojit se do rozhovorů, které jim mohou pomoci při budování stabilnějšího vztahu. Během tohoto času se však páry mohou také zapojit do používání technologií, a to jak společně, tak i samostatně. [Drouin, McDaniel 2021: 1332 - 1333]

Drouin a McDaniel se ve své studii (2021) věnovali používání technologií páry před spaním a zjišťují, že použití technologie je obzvláště problematické a má potenciál negativně ovlivnit vztahy. Na druhou stranu pouhý výskyt odděleného používání technologie před spaním nebylo spojeno s horší spokojeností, záleží však v jaké míře je tato technologie používána. Pokud je technologie využívána více než obvykle během společného párového času, spokojenost se může snížit. Avšak trocha samostatného používání není pro vztahy problematické. Je proto důležité, aby partneři mezi sebou komunikovali o svých představách a přizpůsobovali využívání technologií podle přání svého partnera. Co se týče sdílené technologie před spaním, tak ta se jeví jako důležitá pro spokojenost párů. Je spojena se spokojeností před spaním, což předpovídá sexuální, vztahovou i životní spokojenost. Emocionální intimita a společné spaní mohou být důležitými prediktory individuální a vztahové pohody. Také partneři, kteří ve svých typických večerních rutinách chodí společně do postele, komunikují (emocionální

intimita) během své typické večerní rutiny jsou ve vztahu spokojenější. [Drouin, McDaniel 2021: 1333, 1343 - 1345]

Dalším prvkem, který může vstupovat do partnerského vztahu jsou online sexuální interakce (webové stránky se sexuální tematikou), které ovlivňují sexuální a emocionální intimitu ve vztahu. Jedinci, kteří vyhledávají tento obsah, touží po méně sexu, cítí se méně žádoucí a mají snížené sexuální uspokojení. Ženy a muži mají rozdílný pohled na tyto webové stránky. Ženy jsou častěji touto aktivitou znepokojeny. Prožívají pocit zranění nebo zrady ohledně sexuální aktivity svého partnera na internetu. Naopak muži tuto aktivitu vnímají jako jisté ponaučení o tom, co stimuluje jejich partnerky a zároveň příležitostnou online sexuální aktivitu používají jako způsob, jak zvýšit vzrušení se svou partnerkou. Ženy na druhou stranu uvádějí méně častý sex a vnímají svého partnera jako kritičtějšího ke svému vlastnímu vzhledu. Avšak některé páry se prostřednictvím společného obsahu na těchto stránkách sblížují, uvádějí zvýšení sexuální intimity, zvýšené frekvence sexuálních interakcí i větší pocit otevřenosti při diskuzi o sexuálních praktikách. [Hertlein 2012: 380]

3.4 Genderové technologie

Lupton (2014) zmiňuje některé genderové rozdíly v používání moderních technologií a sociálních sítí v každodenním životě mužů a žen. Udává, že ve vyspělých zemích mají ženy i muži stejný přístup k internetu. Ženy mají však tendenci používat internet více pro vzdělávací účely než muži. Muži mají více přístupu k internetu než ženy v komerčních internetových zařízeních, proto mají tendenci být online častěji než ženy. Genderové rozdíly přetrvávají i co se týče domácího používání internetu. I při domácím používání internetu mají muži tendenci být častěji online a používat internet k rekreačním účelům, jako například hraní online her. Internet používají také jako možnost trávit čas o samotě mimo domácí povinnosti nebo povinnosti péče o děti. Naopak ženy považovaly připojení k internetu za součást svých domácích povinností. Nahlíží na internet jako na další domácí spotřebič s praktickou hodnotou při zvládnutí rodinných povinností. Mezi rodinné povinnosti řadí online nakupování potravin nebo oblečení, placení účtů a možnost být v kontaktu s ostatními členy rodiny. [Lupton 2014: 130 - 131]

Co se týče používání platform sociálních sítí, tak některé stránky používají muži a ženy odlišně. Také se muži i ženy liší v typu obsahu na svých sociálních sítích. Ženy

umísťují na sociální sítě obrázky, které odpovídají normativnímu očekávání o žádoucí mladou ženu. Jedná se o obrázky sexuálně atraktivní, zábavné, heterosexuální, populární. Na druhou stranu muži se prezentují prostřednictvím svých obrázku jako aktivní, dominantní a nezávislí. Ženy se na sociálních sítí musí vypořádat s genderovými stereotypy, které omezují jejich používání těchto stránek. Dále si musí uvědomovat, že je velmi jednoduché překročit hranici mezi tím, že se budou prezentovat jako atraktivní, aniž by se příliš odhalily. Mladé ženy jsou ve srovnání s muži více vystaveny posuzování ze strany ostatních uživatelů. [Lupton 2014: 132]

II. Praktická část

V rámci praktické části bude představen výzkumný design zvolený pro samotný výzkum a jeho výsledky. Nejdříve představím výzkumný cíl a výzkumné otázky. Dále se budu věnovat metodologii výzkumu. Představím metodu šetření a metodu pro výběr respondentů. Poté charakterizuji výzkumný vzorek a blíže budou představeni i jednotliví respondenti. Budu se věnovat také procesu analýzy dat. V poslední kapitole shrnuji již zmíněné výsledky rozhovorů.

1 Cíl výzkumu a stanovení výzkumných otázek

V praktické části mé práce jsem zpracovala kvalitativní výzkum prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů. Cílem výzkumu bylo zjistit, zda moderní technologie a sociální sítě mají nějaký vliv na partnerské vztahy. Také mě zajímalo, jakým způsobem může ovlivnit využívání moderních technologií a sociálních sítí partnerskou spokojenost, intimitu ve vztahu a jakým způsobem může využívání těchto technologií zapříčinit vztahové konflikty. Zaměřila jsem se také na to, jakou roli hrají sociální sítě při navazování nového vztahu. V neposlední řadě mne také zajímalo, zda jsou nějakým způsobem ovlivněny partnerské vztahy tradičním rozdělením genderových rolí. Zaměřila jsem se zejména na to, jakou mužskou a ženskou roli by měli splňovat partneři ve vztahu.

Hlavní výzkumná otázka: Jak partneři vnímají využívání moderních technologií a sociálních sítí ve svém vztahu?

Výzkumné podotázky:

Jaké dopady mají moderní technologie na vztah? (vztahové konflikty, partnerská spokojenost)

Jaký vliv mají moderní technologie na intimitu ve vztahu?

Jakou roli hrají sociální sítě při seznamování a navazování nového vztahu?

Jakým způsobem si ženy/muži představují svého/svou ideálního/ideální partnera/partnerku?

2 Metoda sběru

Jako metodu šetření jsem zvolila kvalitativní výzkum. Důvodem volby této metody bylo přesvědčení o tom, že odpovědi nebudou omezené a dotazovaní budou moci být otevřenější a upřímnější ve svých odpovědích. Proto jsem provedla polo strukturované rozhovory, které poskytly hlavní data pro tento výzkum a zároveň budou sloužit jako stěžejní data pro analýzu a následné zodpovězení výzkumných otázek a podotázek. Jedná se o rozhovor, který má předem připravený návod, strukturu. Hendl (2005) tento návod představuje jako seznam otázek nebo témat, jež je nutné v rámci rozhovoru probrat. Tazatel má volnost přizpůsobovat formulace otázek podle situace. Tudiž je na tazateli, jakým způsobem a v jakém pořadí získá informace, které osvětlí daný problém. [Hendl 2005: 174]

Metoda pro výběr respondentů/respondentek byla zvolena metoda účelového výběru. Jedná se o výběr vzorku, který vyplývá přímo z výzkumného problému. Používá se ve výzkumech, kdy je výzkumný problém přímo vázaný na skupinu aktérů, u nichž lze daný jev sledovat. Výzkumník si při přípravě výzkumného projektu sestaví kritéria, která vymezují charakteristiky vzorku. [Novotná, Špaček, Šťovíčková Jantulová 2019: 294]

3 Etické aspekty

V rámci výzkumu mi všichni respondenti a respondentky dovolili nahlédnout do jejich současných i předešlých vztahů, a proto byly veškeré informace z oblasti osobních údajů anonymizovány a respondenti jsou ve výzkumu charakterizováni pouze pohlavím, věkem a délkou partnerského vztahu. V průběhu výzkumu bylo zapotřebí přistupovat k danému tématu zodpovědně a profesionálně, poněvadž je výzkum zaměřen na citlivé téma. Proto jsem se v průběhu rozhovorů snažila zachovat roli výzkumníka a neovlivňovat názory a emoční citění respondentů a respondentek svými postoji. Každý respondent či respondentka byl/a ještě před začátkem rozhovoru informován o tématu a cíli výzkumu. Respondenti a respondentky byli také obeznámeni s možností odmítnutí výzkumu či odstoupení z výzkumu v průběhu i po skončení výzkumu. Dále byli dopředu seznámeni s tím, že rozhovor bude nahráván na diktafon a po obhájení bakalářské práce neprodleně smazán.

4 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumné rozhovory byly provedeny s respondenty a respondentkami, kteří/které mají zkušenost s dlouhodobým partnerským vztahem, tudíž ve vztahu nyní jsou a nebo ve vztahu byli/y, a využívají moderní technologie a sociální sítě. Vzorek je složen z dvanácti respondentů a respondentek ve věku 20 – 30 let. Mým předpokladem bylo, že respondenti a respondentky v této věkové kategorii budou mít více zkušeností se sociálními sítěmi, jelikož jim pravidelně vstupovaly do života (a do vztahů) minimálně od střední školy.

Výběr respondentů a respondentek podléhal několika kritériím, a to pohlaví, využívání moderních technologií a sociálních sítí a zkušenosti s dlouhodobým partnerským vztahem. Při výběru respondentů a respondentek bylo dodrženo rovné zastoupení žen a mužů. Co se týče využívání moderních technologií a sociálních sítí, tak respondenti museli být vlastníkem mobilního telefonu, televize a počítače / notebooku / tabletu a být aktivními uživateli minimálně dvou sociálních sítí. Posledním kritériem, které respondenti a respondentky splňují je zkušenost s dlouhodobým vztahem. Respondenti a respondentky tedy nemusí být po dobu výzkumu v aktivním partnerském vztahu, ale musí mít zkušenost z minulých let. Pro zadané i nezadané však platila podmínka délka vztahu alespoň jednoho roka.

Rozhovory probíhaly od ledna do března, standartně trvaly cca 30 minut. Pro lepší přehlednost jsem se rozhodla vytvořit tabulku respondentů (Tab. č. 1), ve které lze vidět splněná kritéria jako vyrovnanost pohlaví, věk a zkušenost s partnerským vztahem. Dále jsem do této tabulky zahrnula také formu rozhovoru.

Číslo respondenta	Pohlaví	Věk	Rodinný status	Délka vztahu	Forma rozhovoru
Respondentka č. 1	žena	22 let	zadaná	2 roky	živě
Respondent č. 2	muž	30 let	nezadaný	9 let	živě
Respondent č. 3	muž	22 let	nezadaný	2 roky	živě
Respondentka č. 4	žena	20 let	zadaná	2 roky	živě
Respondent č. 5	muž	25 let	nezadaný	2 roky	živě
Respondentka č. 6	žena	23 let	nezadaná	1,5 roku	živě
Respondentka č. 7	žena	24 let	zadaná	1,5 roku	živě
Respondent č. 8	muž	22 let	zadaný	3 roky	živě
Respondent č. 9	muž	23 let	zadaný	2 roky	online

Respondentka č.10	žena	22 let	zadaná	2 roky	živě
Respondentka č. 11	žena	22 let	nezadaná	2,5 roku	živě
Respondent č. 12	muž	24 let	zadaný	2 roky	online

Tabulka č. 1: Představení respondentů

Pro výběr participantů pro polostrukturované rozhovory byla zvolena metoda nabalování neboli metoda sněhové koule (snowball). Jedná se o techniku, při které nám jeden aktér doporučí dalšího aktéra. Vzorek se tedy postupně nabaluje jako sněhová koule. [Novotná, Špaček, Šťovíčková Jantulová 2019: 297] Pro prvotní rozhovory byly nejdříve osloveni lidé z okruhu blízkých přátel, kteří po absolvování rozhovoru doporučili další respondenty a respondentky ze svých kontaktů. Tato výzkumní metoda může vést ke zkreslení dat, protože může dojít k výběru podobných lidí, avšak z mého pohledu byla tato metoda nejschůdnější, protože jsem se bavila s lidmi o poměrně intimních tématech.

5 Proces analýzy získávání dat

Data, která jsem získala z polostrukturovaných rozhovorů jsem nejprve přepsala z nahrávacího zařízení do psané podoby. K přepisu jsem využila doslovnou transkripci, kterou definuje Hendl (2005) takto: „*Transkripce se nazývá proces převodu mluveného projevu z interview nebo ze skupinové diskuse do písemné podoby.*“ [Hendl 2005: 208]

Pro analýzu získaných dat byla zvolena tematická analýza. Nejprve jsem si rozčlenila analyzovaný text na dílčí části tzv. jednotky analýzy podle tematických jednotek. Tento postup se nazývá segmentace. Poté jsem provedla kódování, při kterém k vytvořeným segmentům přidělím popisek (kód), který jej charakterizuje. Nejčastěji jsou k tomu využita slova či slovní spojení. [Novotná, Špaček, Šťovíčková Jantulová 2019: 430] Popsané segmenty byly dále přiděleny do různých kategorií, jejichž dílčí části byly rozřazeny na základě jejich podobnosti. Dále byly vyhledávány vztahy mezi jednotlivými popisky (kódy) a došlo tak k propojení již vytvořených kategorií.

Data byla rozdělena do šesti kategorií. V těchto šesti kategoriích jsem dále vytvořila čtrnáct subkategorií na základě vzájemné podobnosti. Přehlednější kategorizace těchto subkategorií lze vidět v tabulce (Tab. č. 2) níže.

Kategorie	Subkategorie
Základní informace	Rodinný status
	Délka vztahu
	Věk
Ideální partner/partnerka	Popis vlastností
	Vztahové role
Role sociálních sítí při seznamování	Zprostředkovatel komunikace
	Seznamovací funkce
	Vizitka člověka
Dopady moderních technologií na partnerský vztah	Vztahové neshody
	Nepsaná pravidla pro využívání moderních technologií
Využívání moderních technologií a sociálních sítí v partnerském vztahu	Být/nebýt v kontaktu
	Společné/samostatné využívání moderních technologií
Vliv moderních technologií na intimitu v partnerském vztahu	Zkreslené představy
	Narušení důvěry, žárlivost

Tabulka č. 2: Výpis kategorií a subkategorií

6 Výsledky výzkumu

V následujících podkapitolách shrnuji výsledky polostrukturovaných rozhovorů. Výsledky jsou rozděleny do pěti podkapitol. Každá podkapitola odpovídá jednotlivé kategorii. Výpovědi respondentů nejprve interpretuji dle vlastního úsudku a poté poukazuji na souvislosti s použitou literaturou v teoretické části.

6.1 Ideální partner/partnerka

V úvodu výzkumu jsem se respondentů a respondentek dotazovala jakým způsobem si představují svou/svého ideální/ideálního partnerku/partnera. Zajímalo mě také, jaké vlastnosti by jejich protějšek měl mít a jakou roli by měl/a partner/partnerka ve vztahu zastávat. Při popisu ideálního/ideální partnera/partnerky z výpovědí vyplývá, že se respondenti a respondentky v některých požadavcích shodují. Nejvíce zmiňovali důvěru, oporu, komunikaci a upřímnost. Někteří respondenti a respondentky definovali ideální protějšek jako parťáka do života, který by s nimi měl sdílet dobré i špatné životní momenty. Pro několik respondentů a respondentek je také důležité, aby jejich protějšek byl cílevědomý, ambiciózní, aby na sobě pracoval a rozvíjel se. Jeden respondent a jedna respondentka, kteří mají zkušenost se společným bydlením, zmínili také, že je pro vztah důležité mít i své koníčky a zájmy. *„Aby se o něco zajímal, je mi jedno, jestli to bude sport, jestli to budou auta, ale aby měl něco co ho baví a neseděl doma a nečekal, až já se vrátím, aby měl svoje kamarády a svoje věci, který ho baví a který dělá rád.“* (respondentka č. 7)

Jak jsem již zmiňovala, dále jsem se respondentů a respondentek ptala na vztahové role. Zajímalo mě, jaká jsou jejich očekávání od partnerského vztahu a jakou roli by partner/partnerka měl/a ve vztahu zastávat. Většina respondentů a respondentek očekávají od partnerského vztahu vyrovnané role, ve kterých si partneři doplní navzájem mužskou a ženskou stránku, dohodnou se, případně udělají kompromis. U jedné respondentky a dvou respondentů zazněla odpověď tradičnější, konzervativnější rozdělení rolí v partnerském vztahu. Mužskou roli popisovali jako ochránce, který by měl zabezpečit a postarat se o rodinu. Úkolem ženské role je podle respondentů a respondentky výchova dětí a vytvoření tepla domova. *„To znamená, že muž i žena, každý má nějakou svoji roli ve vztahu, kterou by si měli plnit. Myslím si, že je to takhle nastavený a vždycky to tak bylo a vždycky by to tak mělo být. Máme to v sobě zarytý. Takže ten muž by měl ochránit*

tu rodinu a přinést ty peníze do toho rodinného rozpočtu a ta žena by se měla postarat o děti a starat se i o toho manžela.“ (respondent č. 3)

6.2 Role sociálních sítí při seznamování

V následujícím textu se pokusím shrnout, jakou roli hrají sociální sítě při seznamování. Z výpovědí vyplývá, že respondenty a respondentky můžeme rozdělit do dvou táborů. První tábor vidí v sociálních sítích seznamovací funkci pozitivně, poněvadž mají možnost se seznámit/oslovit lidi, které neznají a kteří nejsou ani z jejich okruhu známých. Dále zmiňují, že výhodou je možnost dozvědět se nějaké informace o tom člověku. Někteří respondenti a respondentky hovořili také o zjednodušení doby, díky které člověk nemusí vyjít ven a může se seznámit prostřednictvím sociálních sítí bez stresu z oslovení případného partnera/partnerky tváří v tvář. Druhý tábor je toho názoru, že lidé díky sociálním sítím zpohodlněli. Toto seznamování popisují jako povrchní. Někteří dokonce zmiňují, že by raději vrátili dobu, ve které sociální sítě nebyly a člověk měl možnost bezprostředně poznat svého případného partnera/partnerku. Ráda bych představila úryvek z rozhovoru, který ukazuje zajímavou myšlenku možnosti seznamování prostřednictvím sociálních sítí. *„Myslím si, že lidi hrozně zpohodlněli a neumějí si ani vážit toho co mají a hledají radši, když mám takových možností, tak určitě najdu někoho lepšího a vadí mu na člověku jedna věc a kvůli té jedné věci to vzdají, protože si myslí, že najdou někoho stoprocentně dokonalého. Neumí bojovat, nějak se podřídí, řešit problémy, radši hnedka zdrhnou.“ (respondentka č.6)* Podobou myšlenku o virtuálních vztazích, můžeme nalézt v knize o tekuté lásce od Baumana. Bauman popisuje virtuálních vztahy jako flexibilnější a přizpůsobivější. Na jednu stranu mohou mít tyto vztahy rychlejší rozvoj, ale zároveň i rychlejší zánik. Do virtuálních vztahů se jednodušeji vstupuje, ale i vystupuje. Je to zapříčiněno moderním světem, který tuto rychlost změn a nespočet nových možností umožňuje. *„Tato spojení jsou virtuální vztahy. A ty jsou na rozdíl od staromódních vztahů jako ušité na míru prostředí tekutého moderního světa, kde se od romantických možností očekává, že budou přicházet a odcházet stále rychleji...Do virtuálních vztahů se na rozdíl od těch opravdových mnohem snáze vstupuje a zase z nich vystupuje“ [Bauman 2013: 14].*

Všichni respondenti a respondentky potvrdili během rozhovoru, že při začátku jejich současných či minulých vztahů hrály nějakou roli sociální sítě. Ve čtyřech případech se jednalo o přímé seznámení pomocí sociální sítě. U dvou jedinců proběhlo

seznámení prostřednictvím seznamovací aplikace Tinder, u zbylých dvou se jednalo o prvotní kontakt pomocí aplikace Instagram. V osmi zbylých případech se respondenti a respondentky seznámili se svými partnery a partnerkami osobně. U těchto případů se tedy nejednalo o seznámení pomocí sociálních sítí, ale sociální sítě jim poskytli prostor pro udržení kontaktu, poznávání se a domluvení schůzky. Jedna z respondentek to komentuje slovy: *„Začalo to tím, že jsme se potkali naživo a pak to pokračovala tím, že jsme si vyměnili kontakty, takže Messenger a Instagram a pak to pokračovalo, že jsme si psali a domluvili si rande.“* (respondentka č. 1) Pouze jeden nezadaný respondent vnímá online seznamování spíše negativně a komentuje jej takto: *„Preferuju určitě poznat se osobně, ať už jako náhoda nebo ty koničky, ale jak jsem vlastně teď sám tak není možnost poznávat ty lidi jinde a začínám to teda praktikovat taky, ale je to ze zoufalství spíš.“* (respondent č. 2)

Ráda bych se v této kapitole věnovala také zajímavým odpovědím, které se týkaly vyhledávání budoucích protějšků na sociálních sítí v rámci seznamování. U většiny výpovědí bylo patrné, že respondenti a respondentky vyhledávají profily svých budoucích protějšků se záměrem zjistit více informací či utvoření nějakého názoru o dotyčném/dotyčné. Nejčastěji zmiňovali sociální síť Instagram a Facebook, na kterých se snažili zjistit, jakým způsobem se jedinec prezentuje, jeho/její vzhled, zájmy a aktivity, který dotyčný/dotyčná provozuje. Někteří respondenti a respondentky připisovali i velkou váhu lidem, s kterými se dotyčný/dotyčná kamarádí. *„Co má třeba za kamarády. Víím, že jsou hodně důležití i kamarádi s kým se baví, s kým ten čas tráví.“* (respondentka č. 8)

Na jednu stranu je z výpovědí patrné, že si respondenti a respondentky na základě vyhledaných online profilů udělají prvotní obrázek, na stranu druhou to ne všichni respondenti a respondentky vnímají pozitivně a nepřikládají tomu velkou váhu. Tři respondentky a jeden respondent upozorňují, že je důležité se nenechat ovlivnit online prostředím a vyvarovat se chybě prvního dojmu. *„Můžeme si podle toho udělat negativní názor než jaký je člověk je v reálu. Naživo je třeba úplně jiný než se tváří na sociálních sítí. A v reálu je úplně v pohodě.“* (respondent č. 12) U jedné respondentky zazněl názor, že se lidé na sociálních sítí snaží prezentovat v tom nejlepším světle, jak uznají za vhodné a na ostatní to může působit nerealisticky. *„každý se prezentuje tak jak si myslí, že to je nejlepší a nejhezčí a na druhý to může působit jinak, může to působit namyšleně nebo protivně, hloupě například“* (respondentka č. 6)

6.3 Dopady moderních technologií na partnerský vztah

Jednou z výzkumných otázek, které jsem si položila, se týká vztahových neshod, které byly zapříčiněny využíváním moderních technologií. V této kapitole tedy shrnuji poznatky této problematiky a způsoby řešení. Zároveň bych ráda také zmínila, jaké mají respondenti a respondentky nepsaná pravidla pro využívání moderních technologií, aby předešli případným neshodám.

Pro zajištění odpovědí, které mi zodpoví výzkumnou otázku, týkající se dopadů moderních technologií na partnerský vztah, jsem při rozhovoru zvolila otázku, zda moderní technologie zapříčinily nějakou neshodu ve vztahu.

Tři respondentky a dva respondenti zažili ve svém současném či minulém vztahu komunikační neshodu. V těchto případech se jednalo o nesrovnalosti, které díky komunikaci přes zprávy mohou vystupňovat v hádku. Respondenti a respondentky upozorňovali, že v psané komunikaci chybí intonace, emoce, kontext, tudíž může dojít k nepochopení ze strany partnera/partnerky. Jeden respondent zmínil také, jaký význam hraje ve zprávě použití smajlíků (emoji): „*mohli vzniknou problémy, protože něco dokáže vyznít jinak po chatu...no jakože zpráva s emoji vyzní jinak než bez emoji*“ (respondent č. 8) U dalšího respondenta zazněl názor, že při komunikaci tváří v tvář si lidé nedovolí říct napřímo tolik, jako v komunikaci přes zprávy. Proto se podle něj dokáže některá komunikace přes zprávy vystupňovat a vést k hádce. Z výsledků první podkapitoly se dozvídáme, že pro muže i ženy je jedním z důležitých aspektů vztahu vzájemná komunikace. Tudíž z výsledků můžeme interpretovat, že pro ženy i muže hraje ve vztahu důležitou roli komunikace a zároveň si obě pohlaví uvědomují nedostatky komunikace psané, což můžeme brát jako za významné pro napomáhání partnerské spokojenosti.

Tři respondentky zmínily neshodu ohledně sdílení fotek na sociální síť. Na tuto neshodu odkazoval i článek *Digital dwelling: technology in couple and family relationships*, jehož autorem je Hertlein. Hertlein (2012) poukázal na překročení hranice sdílení informací s lidmi zvenčí. Partneri se mohou cítit dušeni chováním jejich partnera anebo jejich chování může být přehnaně ochranné. Podobnou neshodu zmínila například tato respondentka. „*Týká se to označování a přidávání různých fotek na sociálních sítích. Dřív jsem to dělala, pak jsme se kvůli něčemu pohádali a smazala jsem všechny fotky a domluvili jsme se, že to tak bude, že ty fotky tam mít nebudu. No a byla situace, že jsem přidala fotku a neoznačila jsem ho, protože jsme se na tom domluvili. A on na mě začal vyjíždět, proč jsem to neudělala a kvůli tomu jsme se pohádali.*“

(respondentka č. 4) Z výsledků můžeme vidět, že spíše ženy se setkávají s nedorozuměními či neshodami, které jsou zapříčiněné sdíleným obsahem na sociálních sítích. Lupton (2014) ve svém výzkumu zmiňovala, že ženy na sociálních sítích se musí vypořádávat s genderovými stereotypy a zároveň jsou více vystaveny posuzování ze strany ostatních uživatelů. Tudíž výsledky mého výzkumu můžeme interpretovat tak, že spíše na ženy je kladen větší tlak ze strany ostatních uživatelů, ale zároveň na straně partnerů jejich jednání na sociálních sítích může vyvolávat pocity nejistoty, které mohou vést ke vztahovým neshodám.

Poslední neshody, které bych ráda uvedla, poskytli tři nezadaní respondenti, kteří díky neshodám zapříčiněným moderními technologiemi ztratili důvěru u své partnerky. V prvním případě se jednalo o narušení soukromí a čtení soukromých zpráv, ve druhém případě šlo o kontrolu sledujících na Instagramu, a ve třetím případě respondent zjistil nevěru. U dvou respondentů důvěra upadla natolik, že způsobila konec vztahu. Co se týče způsobů řešení u zbylých neshod, tak respondenti a respondentky uváděli, že se jednalo o chvilkové neshody, které se jim podařilo vyříkat či vyřešit nějakým kompromisem. Jeden ze způsobů řešení byl také odstup od sociálních sítí a řešení důležitých věcí spíše osobně, jak uvedl například tento respondent: *„řekli jsme si oukej stop, pojďme si aspoň zavolat nebo pojďme se vidět a vyřešíme to jiným způsobem než jenom přes zprávy.“* (respondent č. 9)

Závěrem této podkapitoly bych se ráda věnovala nepsaným pravidlům, které si respondenti a respondentky nastavili ve svých současných či minulých vztazích. Z výpovědí vyplývá, že pro respondenty a respondentky je čas strávený se svým partnerem/partnerkou důležitý, tudíž se snaží pokud možno moderní technologie omezit, aby se mohli věnovat sobě navzájem. U jednoho nezadaného respondenta zazněla podobná myšlenka a je pro něj důležité ve svém budoucím vztahu toto téma s partnerkou případně řešit. *„Neměli jsme nastavená pravidla, ale myslím si, že by to nebylo od věci. Protože bychom žili více realitou. U předchozího vztahu, mi přišlo, že byla partnerka dost na sociálních sítích. Ať jsme byli kdekoli, tak se řešilo vyfotit tohle, aby to mohla dát na sociální síť. A místo toho, aby si ten daný moment užila, že tam je.“* (respondent č. 2)

6.4 Využívání moderních technologií a sociálních sítí ve vztahu

Velmi zajímavé výsledky přinesly odpovědi na diskusní otázky týkající se pozitiv a negativ, které přináší moderní technologie do vztahu. Rozhovory ukázaly, zda někým způsobem přispívá spokojenosti vztahu být v kontaktu prostřednictvím moderních technologií s partnerem/partnerkou. Zároveň v několika případech vyplynulo, že tento kontakt může vést k negativním vlivům. Tomuto tématu se věnovali i ve svém článku McDaniel a Coyne (2016), kteří poukázali pouze na pozitivní vliv, který přináší partnerům nepřetržitý kontakt prostřednictvím chatu, textových zpráv a e-mailu. Tyto interakce hodnotí pozitivně, poněvadž mohou vést ke zvýšení oddanosti a spokojenosti ve vztahu. S tímto článkem korespondují na jednu stranu i výpovědi respondentů a respondentek mého výzkumu. Téměř všichni respondenti a respondentky podotkli, že pozitivním vlivem, který přináší moderní technologie do vztahu je možnost být v kontaktu se svým protějškem. Právě možnost komunikace s partnerem/partnerkou prostřednictvím zpráv anebo videohovorů je pro respondenty a respondentky důležitá. Například u této respondentky můžeme vidět, že k možnosti sdílení pocitů a komunikace průběhu dne prostřednictvím mobilního telefonu připisuje velký význam. *„Hrozně mi vyhovuje to, že si můžeme psát a říkat si, teď se mám dobře, teď jsem dorazil, jsem v pořádku, teďka mě něco naštvalo. Prostě sdílíte ten den jakoby spolu a myslím si, že by mi to hodně chybělo o tom člověku nevědět a nemoci spolu mluvit.“* (respondentka č. 6) Další respondentka to vnímá velmi podobně: *„vyhovujeme mi určitě takový to dopisování a ta komunikace, že vím co se děje.“* (respondentka č. 10) Z těchto výsledků sice vyplývá, že kontakt se svým protějškem je pro partnery a partnerky důležitým prvkem pro jejich vztah. Na stranou druhou u většiny respondentů a respondentek zazněla současně i myšlenka, která s tímto postojem nepřetržité komunikaci nesouhlasí.

Někteří respondenti a respondentky poukázaly na negativní vlivy, za kterými stojí nepřetržitá komunikace se svým protějškem. K negativním vlivům způsobené nepřetržitou komunikací zmiňovali očekávání, který jeden od toho druhého má. Toto nepřetržité spojení může způsobit neustálou potřebu toho druhého kontaktovat. Například tato respondentka poukazuje na to, že někteří lidé jsou více ve virtuálním světě než v reálném: *„Určitě, jsou mnohem víc v nějakým virtuálním světě než v tom reálném. A co třeba, mám jako kolem sebe spoustu lidí, který si prostě neustále celý den dopisují, co dělají a tak a vlastně, když přijdou domů, tak koukají do telefonu... Míň spolu mluvíme a víc si píšeme.“* (respondentka č. 7) U jednoho respondenta se objevil názor, že právě

nepřetržitá komunikace, kterou moderní technologie poskytují, může vést ke kontrole toho druhého v každé aktivitě. Zajímavým názorem a podle mého názoru důležitým bodem k zamyšlení byl fakt, že nepřetržitá komunikace mezi partnery může vést k pocitu, že si partneři nebudou navzájem chybět a zároveň se na sebe nebudou těšit. Podle této respondentky se jedná o důležitý aspekt vztahu, aby si partneři navzájem chyběli. *„Když jsou lidi v práci nebo ve škole, tak stejně jsou na tom telefonu a píšou si s tím partnerem, což je do jistý míry špatně, protože to ubírá na jednu stranu takový to, že se večer uvidíme a povíme si naživo, co jsme za ten den zažili. Prostě se na sebe těší, což je důležitý aspekt v tom vztahu, těšit se na toho druhého.“* (respondentka č. 1) Stejného názoru je i tento respondent *„Ale jako negativa bych řekl, že díky tomu, že můžeš být s tím protějškem furt k kontaktu, tak tam potom chybí už takový to, že ti ten člověk chybí, jako upřímně, protože jsi s ním v kontaktu a ani ti nepřijde, že jsi bez něj.“* (respondent č. 2) Z výsledků výzkumu můžeme vidět podobnost, že jak muži, tak i ženy si uvědomují rizika, která může přinášet do vztahu nepřetržitá komunikace. Toto zjištění můžeme brát jako přínos pro vztah, poněvadž pokud si partneři budou toto uvědomovat a respektovat hranice mezi sdílením času společně a časem stráveným nezávisle na sobě, může toto jednání vést k harmoničtějšímu vztahu.

V mém výzkumu jsem se dále dotazovala, zda respondenti a respondentky nemají pocit, že by moderní technologie nějakým způsobem narušovaly čas trávený s jejich protějškem. Tomuto tématu se věnovali ve svém článku Drouin a McDaniel (2021), kteří poukázali na novější výzkumy, které zjistily, že pokud partneři používají moderní technologie společně, jedná se o pozitivní vnímání vztahu a zlepšení partnerské spokojenosti. Na druhou stranu, pokud jeden z partnerů nadměrně používá moderní technologie v přítomnosti partnera/partnerky, jedná se o negativní vnímání vztahu a partnerská spokojenost se snižuje. *„Problém s používáním technologie v párech tedy není jen problém s tím, jak moc je technologie využívána, ale spíše, jak je partner touto technologií pohlcen na úkor interakce s jinými jednotlivci.“* [Drouin, McDaniel 2021: 1331] S těmito výsledky korespondují i výpovědi mého výzkumu, ve kterých respondenti a respondentky zmiňují, že čas od času se přistihnou, že každý z partnerů je ve vlastní bublině, ve které upřednostní moderní technologii před svým protějškem. Například výpověď tohoto respondenta tuto skutečnost jasně ukazuje. *„Když jeden momentálně věnuje víc času těm technologiím, třeba počítači nebo mobilu, tak ten druhý se cítí jako, není mu to nejvíce příjemný. Že dostává málo pozornosti a cítí se jako jsme spolu, ale cítí*

se sám v reálu.“ (respondent č. 12) Tato respondentka dodává: *„bere to tu jeho pozornost, jako, že ta síť mě krade jeho. Může být se mnou přitom se kouká na videa na Instagramu.*“ (respondentka č. 7) Na stranu druhou jsou respondenti i respondentky toho názoru, že moderní technologie dávají možnost trávit se svým protějškem čas i jiným způsobem či je využít jako prostředek k odpočinku, což vnímají jako pozitivní vliv na jejich vztah. *„Myslím, že můžou pomoci v tom, jakoby vypnout hlavu, kdy samozřejmě můžeme využít jak tablety, telefony, počítač cokoliv, můžeme si něco pustit hudbu, podcast, seriál a společně se nad tím zasmát nebo si u toho i zatancovat.*“ (respondentka č. 6)

Pět respondentů mužského pohlaví upozornilo a ve svých výpovědích zmínili narušení, které je zapříčiněno mobilním telefonem. Toto narušení ve svém článku McDaniel, Galovan a Drouin (2020) označují pojmem „phugging“. Respondenti toto narušení popisují, jako určitou závislost každého z nás. Tento respondent vnímá toto narušení v současné době za automatické: *„Myslím si, že v téhle době už to je takový automatický. Žijeme ve světě sociálních sítí a prostě to tak je, vždycky se podíváš, když ti něco cinkne.*“ (respondent č. 2) Jeden z respondentů upozorňuje, že tímto narušením, mohou vzniknout u protějšku pocity pochybení, komentuje to slovy: *„I když si vyhradíš přesně ten čas jako pro nás dva a někdo ti napíše, tak ten mobil z té kapsy vytáhneš, tak tady to může vypovídat nějaký otázky v tom druhým. Kdo mu píše? Nějaká přítelkyně nebo nějaká milenka a zasahuje to do té vztahové pohody.*“ (respondent č. 9)

6.5 Vliv moderních technologií na intimitu ve vztahu

V rámci výzkumu mě zajímalo, zda moderní technologie mají nějaký vliv na intimitu a pocit blízkosti ve vztahu. V mém výzkumu jsem se na tuto problematiku zaměřila pomocí několika otázek. Jednou z otázek, kterou jsem respondentům a respondentkám pokládala byla zaměřena na využívání moderních technologií před spaním a zda toto používání nějakým způsobem nenarušuje jejich kontakt před spaním. Z výpovědí respondentů a respondentek vyplývá, že společné využívání moderních technologií před spaním vnímají pozitivně. Až na jednu respondentku jsou respondenti a respondentky toho názoru, že společné sledování filmů či videí před spaním vztah upevňuje a sblížuje. Zároveň respondenti a respondentky zmiňují, že tato společná aktivita dává prostor pro komunikaci, tudíž naplnění emocionální intimity. *„Asi bych řekla, že to zlepšuje ten kontakt před spaním. Myslím si, že je to daleko lepší to společný koukání než aby se každý otočil na stranu a byl na nějakých sociálních sítích. Takže se radši*

koukneme na něco spolu.“ (respondentka č. 10) Emocionální intimitě a celkově sdíleným technologiím před spaním se ve své studii věnovali Drouin a McDaniel (2021). Výpovědi mého výzkumu korespondují i se studií, ze které se dočítáme, že sdílená technologie před spaním se jeví jako důležitá pro spokojenost páru a zároveň také předpovídá sexuální, vztahovou i životní spokojenost.

Jak jsem již zmiňovala v teoretické části jedním z významů, které jsou připisovány k intimitě je i důvěra, a proto jsem se respondentů a respondentek ptala, zda pociťují, že by moderní technologie měly nějaký vliv na důvěru ve vztahu. U většiny respondentů a respondentek výpovědi dokazují, že moderní technologie mohou vzbuzovat žárlivost či pokles důvěry. Z výsledků lze interpretovat, že pro respondentky je největší výzvou pro jejich vztah pocit, že jejich přítel si může psát anebo být kontaktován někým dalším. Ráda bych představila úryvek z rozhovoru, který ukazuje, jakým způsobem je důvěra ve vztahu zkoušena. *„Všichni víme, jak to v dnešní době chodí, že může ti napsat kdokoli, takže určitě si myslím, že tohle v každém vztahu je. Ta myšlenka, že si říkáš a komu ten druhý píše a když mi teď neodepisuje, tak komu píše, takže to tu důvěru lehce zkouší, protože prostě víme, je tady ta možnost psát si s někým jiným a ne jenom v kontextu jakoby nezávazným že jo. Nebo jemu může napsat někdo jiný.*“ (respondentka č. 1) Velmi podobně to vnímá i tato respondentka: *„a v tom vztahu si myslím vždycky tam byla nejistota s kým si člověk píše, co si s ním píše, co komu lajkuje nelajkuje, koho sleduje...je to hodně velká výzva pro ty vztahy.*“ (respondentka č. 6) Na druhou stranu u některých respondentů byl zaznamenán názor, že moderní technologie mohou zapříčinit pokles důvěry u někoho, kdo si není ve vztahu jistý či má důvěru v lidech narušenou již z minulosti. *„Když je v tom vztahu nejistý a má nějaký komplexy z toho, že třeba nevěří moc lidem nebo z historie právě, že lidem věřil a oni toho pak využívali, tak je pro něj těžký věřit takhle i partnerce, i když třeba ta partnerka vůbec nic nedělá.*“ (respondent č. 12) Z výsledků můžeme vidět rozdíl mezi ženskými a mužskými výpověďmi. Tyto výsledky můžeme interpretovat tak, že ženy spíše ovlivní partnerova aktivita na sociálních sítích, která může vést k poklesu důvěry a vzbudit žárlivost.

Závěrem této podkapitoly bych se ráda věnovala vlivům, které prostřednictvím moderních technologií mohou přímo intimitu ve vztahu ovlivnit. Z výpovědí respondentů a respondentek je patrné, že intimitu ve vztahu dokážou ovlivnit zkrácené představy vyčtené ze sociálních sítí a internetu. Tři respondenti poukázaly, že vlivem moderních technologií mají partneři vysoké nároky sami na sebe. Zároveň jeden respondent zmiňuje,

že se změnilы nějaké standardy krásy. Například tento respondent komentuje toto ovlivnění slovy: „Přijde mi, že je to o těch nárocích, když vidíš na Facebooku určitý videa nebo kdekoliv určitý videa a nutně to potřebuješ mít stejný, protože tobě to přijde úplně skvělý a dokonalý a člověk si ani neuvědomuje, že to nemusí být skutečný“ (respondent č. 2) Dvě respondentky jsou toho názoru, že se lidé díky moderním technologiím spíše odcizují, tudíž mezi sebou nebudují intimitu, která je podle respondentek založena na osobní bázi. „Lidé se spíše upnou k těm technologiím a nejsou tak přítomní a nesoustředí se na to, co mají vedle sebe. Takže si myslím, že to může lidi oddalovat, nejsou si tak blízky a nebudují tu intimitu a ten vztah tolik mezi sebou oni dva, ale hodně do toho vstupuje ten okolní svět.“ (respondentka č. 6) Jedna respondentka upozorňuje na obsah, na který můžeme narazit na sociálních sítích a na internetu. Zmiňuje také, že se lidé v současné době nebojí odhalit jak osobní, tak i intimní věci. Podobný názor má i tato respondentka, co se týče odhalování intimních věcí na sociálních sítích a internetu a dodává: „to ti může pokazit tu intimitu nějaký porno stránky, rozhodně i modelky dnešní době nebo ne jenom modelky se dost odhalují. Vzniklo i OnlyFans, kde i normální holky ne jenom herečky z toho porna přidávají i svoje nahatý fotky“ (respondentka č. 11). Samotné porno zmínili ve svých výpovědích i tři respondenti, kteří upozornili na falešné představy o sexuální životě, které tyto webové stránky se sexuální tematikou poskytují. Jeden respondent upozornil na fakt, že člověk si může uspokojit svou sexuální potřebu díky těmto stránkám a poté ji nemít skutečnou, sdílenou se svým protějškem. S tímto výrokem koresponduje článek od Hertlein (2012). Dle tohoto článku lidé vyhledávající webové stránky se sexuální tematikou touží po méně sexu a mají snížené sexuální uspokojení.

Závěr

V rámci této práce jsem měla možnost hlubšího nahlédnutí do partnerských vztahů v moderní online době a současně sledovat různé postoje k využívání moderním technologiích a sociálních sítí. Záměrem mé práce bylo zjistit, jakým způsobem vnímají partneři využívání již zmíněných moderních technologií a sociálních sítí a jaký vliv mohou mít na kvalitu vztahu. Dále jsem se ve své práci zaměřila na rozdělení genderových rolí ve vztahu. Tudíž bych ráda v závěru své bakalářské práce shrnula poznání, které díky výzkumu bylo dosaženo a zároveň bych zodpověděla výzkumné otázky. Nakonec bych ráda zmínila případná nová témata, která by bylo zapotřebí podrobněji zkoumat.

Hlavní výzkumná otázka si kladla za cíl zjistit, jak vnímají partneři využívání moderních technologií a sociálních sítí ve svém vztahu. Zjištění naznačují, že přestože moderní technologie umožňují snadnější komunikaci a sdílení zážitků a pocitů mezi partnery v průběhu dne, mohou také přinést negativní dopady. Mezi negativní dopady můžeme zařadit očekávání neustálého kontaktu, narušení společného času či pocitu odcizení kvůli nadměrnému používání technologií. Někteří respondenti také upozornili na fenomén „phugging“. Jedná se o závislost na mobilním telefonu, která může vést k pocitům nedostatečné pozornosti či nedůvěry ve vztahu. Na druhou stranu, někteří respondenti a respondentky vnímají moderní technologie pozitivně, poněvadž umožňují nové způsoby trávení volného času společně. Celkově lze říci, že partnerské vztahy mohou být ovlivněny moderními technologiemi jak pozitivně, tak negativně, záleží na tom, jak jsou technologie používány a jaký vztah má jedinec k nim. Při nadměrném využívání či upřednostňování moderních technologií na úkor protějšku mohou vést ke vztahovým neshodám, kterým se budu věnovat v nadcházejícím odstavci.

Záměrem druhé výzkumné otázky bylo zjistit, zda využívání moderních technologií může vést ke vztahovým neshodám. Z výzkumu vyplývá, že moderní technologie mohou zapříčinit vztahové neshody, dokonce mohou vést ke ztrátě důvěry u svého protějšku, které v některých nezvratných případech vedly i k ukončení vztahu. Jednou příčinou mohou být nedostatky psané komunikace, které mohou vést k nedorozuměním a hádkám. Také se objevují neshody ohledně sdílení fotografií na sociálních sítích, při kterých jedna stranu může cítit překročení hranice sdílení osobních informací s okolím. Nicméně podle výsledků pozoruji, že většina respondentů a respondentek se snaží tyto neshody řešit komunikací tváří v tvář a nastavováním hranic

ohledně používání technologií ve vztahu. Navíc, někteří zkoumající jedinci vyjadřují snahu omezit používání technologií, aby měli více času na osobní interakce se svými protějšky.

Ve třetí výzkumné otázce jsem se snažila zjistit, zda moderní technologie a sociální sítě mají nějaký vliv na intimitu a důvěru ve vztahu. Podle výsledků vyplývá, že společné využívání technologií před spaním může posilovat vztah a zároveň přispívat také k emocionální intimitě prostřednictvím společného sledování filmů či videí. Co se týče důvěry ve vztahu, tak z výsledků je patrné, že moderní technologie a sociální sítě mohou vést k poklesu důvěry a vyvolat i žárlivost, zejména pokud jde o komunikaci s dalšími lidmi. Bylo také uváděno, že moderní technologie mohou intimitu ve vztahu ovlivnit v podobě nerealistických očekávání a zkreslených představách o vztazích a intimním životě. Tyto očekávání a představy jsou zapříčiněny zejména díky obsahu na sociálních sítích a webových stránkách s erotickým obsahem.

Předposlední výzkumná otázka si kladla za cíl vyzkoumat roli sociálních sítí při seznamování. Přestože sociální sítě v dnešní době slouží jako prostředek k navazování kontaktu, většina respondentů a respondentek začínala své vztahy osobním setkáním a sociální sítě využily jako prostor k udržení kontaktu a dalšímu poznávání. Zároveň se zde objevily dva různé názory na online seznamování. První vnímá sociální sítě jako užitečný prostředek k seznámení s lidmi mimo svůj okruh známých. Zároveň výhodou je možnost získání informací o potencionálním protějšku. Druhý považuje online seznamování za povrchní a preferuje osobní setkání a vzájemný kontakt. Zároveň si nechávají prostor pro první dojem při osobním setkání. Celkově lze říci, že sociální sítě usnadnily vzájemné poznávání se mezi partnery a značně jej zrychlily. Lze ale také pozorovat, že tyto možnosti vyvolávají v lidech různé emoce.

V rámci poslední výzkumné otázky, jsem se snažila zjistit, jakým způsobem si ženy/muži představují svůj ideální protějšek. Zároveň jsem se soustředila na vztahové role a jak k nim respondenti a respondentky přistupují. Celkově lze říci, že důvěra, opora, komunikace a upřímnost jsou klíčové vlastnosti, které zkoumaní jedinci očekávají u svého protějšku. Zároveň připisují důležitost vlastnostem jako je cílevědomost a ambicióznost. U některých respondentů a respondentkách je zdůrazňován význam společných zájmů. Ze získaných dat můžeme vyvodit, že představy o ideálním protějšku mohou ovlivnit moderní technologie a sociální sítě. Díky nim si lidé mohou klást vyšší

nároky sami na sebe, ale i na své protějšky, poněvadž na sociálních sítích jsou prezentovány dokonalé a bezproblémové vztahy. Respondenti a respondentky tudíž zdůrazňují důležitost rozlišení mezi realitou a virtuálním světem při formování těchto představ. Co se týče vztahových rolí, tak z výzkumu vyplývá, že většina respondentů a respondentek preferuje vyvážené role, ve kterých se partneři vzájemně doplní. Nicméně v rámci výzkumu u několika případů zaznělo tradičnější rozdělení rolí. Toto rozdílné pojetí rolí ve vztahu a preferovaného partnerství může být výsledkem různých faktorů. Mezi tyto faktory můžeme zařadit například sociální změny, rodinné či osobní zkušenosti, přístup k různorodým informacím a postojům.

Z výzkumu je patrné, že téma moderní technologie, sociální sítě a partnerské vztahy je blízké jak mužům, tak i ženám. Ráda bych v závěru zmínila některé genderové rozdílnosti a podobnosti, které z výzkumu vyplynuly. Jak pro muže, tak pro ženy hraje klíčovou roli ve vztahu vzájemná komunikace. Zároveň si obě pohlaví uvědomují potencionální nedostatky psané komunikace, což může být jeden z důležitých faktorů pro spokojené partnerství. Dále výzkum naznačuje, že jak muži, tak ženy si jsou vědomi rizik spojených s nadměrnou online komunikací v rámci vztahu. Toto uvědomění může být pro partnerský vztah přínosem, neboť respektování individuálních hranic a vyvážení času stráveného společně a odděleně může vést k harmoničtějšímu vztahu. Je zajímavé pozorovat, že ženy častěji než muži čelí nedorozuměním, které mohou vzniknout kvůli sdílenému obsahu na sociálních sítích. To můžeme interpretovat tak, že tento fakt souvisí s tlakem, s kterým se ženy potýkají v online prostředí. Z výzkumu také vyplynuly rozdílné reakce mezi ženskými a mužskými respondenty, které naznačují, že ženy jsou citlivější na partnerovu aktivitu online, což může vést k poklesu důvěry a vyvolat žárlivost.

Tato bakalářská práce otevřela i nová témata pro budoucí výzkumy, jako například: efektivní a zdravá komunikace ve vztahu, jaké je pojetí vztahových rolí u mladých lidí. Věřím, že má bakalářská práce by mohla být inspirací či podkladem pro další výzkumy a přinést tak hlubší zájem o problematiku moderních technologií a sociálních sítí a jejich vlivu na jedince.

Seznam použité literatury

1. Bauman, Z. (2013). *Tekutá láska: O křehkosti lidských pout*. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-2270-7.
2. Bauman, Z., May, T. (2004). *Myslet sociologicky*. Praha, Sociologické nakladatelství (SLON). ISBN 80-86429-28-8.
3. Drouin, M., McDaniel, B. T. (2021). *Technology use during couples' bedtime routines, bedtime satisfaction, and associations with individual and relational well-being*. Journal of social and personal relationships, 38(4), 1329-1349. <https://doi.org/10.1177/0265407521991925>
4. Giddens, A. (2012). *Proměna intimacy: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0175-5.
5. Hartl, P., Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Portál, ISBN 80-7178-303-X.
6. Haubertová, D., Slaměník, I. (2013). *Intimita jako jeden ze základních znaků těsných vztahů*. Psychologie pro praxi, Vol 48 No 3. <https://karolinum.cz/casopis/psychologie-pro-praxi/rocnik-48/cislo-3>
7. Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.
8. Hertlein, K. M. (2012). Digital dwelling: Technology in couple and family relationships. Family relations, 61(3), 374-387. <https://www.jstor.org/stable/41495216>
9. Hertlein, K. M., Hawkins, B. P. (2012). *Online gaming issues in offline couple relationships: A primer for marriage and family therapists*. The qualitative report, 17(8), 1-48. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2012.1804>
10. Hulanová, L. (2012). *Internetová kriminalita páchaná na dětech : psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-545-9
11. Kalousová, Z., Štětovská, I., (2020). *Spokojenost v dlouhodobých partnerských vztazích: kvalitní studie heterosexuálních párů*. Psychologie pro praxi, E-ISSN: 2336-6486. <https://doi.org/10.14712/23366486.2021.8>

12. Karsten, H. (2006). *Ženy – muži (genderové role, jejich původ a vývoj)*. 1. vydání. Praha: Portál, ISBN 807367145X.
13. Kožíšek, M., Písecký, V., (2016). *Bezpečně n@ internetu : průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5595-3.
14. Lupton, D. (2014). *Digital Sociology* (1st ed.). Routledge. eBook ISBN 9781315776880.
15. Macek, P., Lacinová, L. (2006). *Vztahy v dospívání*. Brno: Barrister a Principal, ISBN 80-7178-308-0.
16. McDaniel, B. T., Coyne, S. M. (2016). „Technoference“: *The interference of technology in couple relationships and implications for women’s personal and relational well - being*. *Psychology of popular media culture*, 5(1), 85-98. <https://doi.org/10.1037/ppm0000065>
17. McDaniel, B. T., Galovan, A. M., Drouin, M. (2020). *Daily technoference, technology use during couple leisure time, and relationship quality*. *Media psychology*, 24(5), 637–665. <https://doi.org/10.1080/15213269.2020.1783561>
18. Novotná, H., Špaček, O., Šťovíčková Jantulová, M. (2019). *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy ISBN 978-80-7571-025-3.
19. Oakley, A. (2000). *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-403-6.
20. Poněšický, J. (2004). *Fenomén ženství a mužství: psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. Praha: Triton, ISBN 8072543741.
21. Renzetti, M., Curran, J. (2003). *Ženy, muži a společnost*. Praha: Karolinum. ISBN 8024605252.
22. Sociologická encyklopedie. (2020, 12. prosince). <https://encyklopedie.soc.cas.cz/>
23. Vágnerová, M. (2000). *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-308-0.
24. Vágnerová, M. (2007). *Vývojová psychologie II.: Dospělost a stáří*. Praha: nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-1318-5.

25. Willi, J. (2006). *Psychologie lásky*. Praha: nakladatelství Portál, s.r.o.. ISBN 80-7178-982-8.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Představení respondentů

Tabulka č. 2: Výpis kategorií a subkategorií

Přílohy

Příloha 1: Scénář rozhovoru

Příloha 1: Scénář rozhovoru

Úvod

Popsal/a bys mi pro začátek tvou vztahovou historii a současnost?

- Jsi aktuálně v partnerském vztahu?
- Jak dlouho váš vztah trvá?
- Jak dlouho trvaly tvé předchozí vztahy? Jaké tyto vztahy byly?

VO4 - Jakým způsobem si ženy/muži představují svého ideálního partnera/svou ideální partnerku?

Jak si představuješ svou ideální partnerku/svého ideálního partnera? (vlastnosti, vzhled)

Jaká jsou tvá očekávání od partnerského vztahu? Jakou roli by partner/partnerka měl/a ve vztahu zastávat? (jak by jste měli v tom vztahu spolu fungovat)

VO3 - Jakou roli hrají sociální sítě při seznamování a navazování nového vztahu?

Jaké moderní technologie a sociální sítě nejvíce v každodenním životě používáš? A proč právě tyto?

Hrály při vašem seznamování s partnerem/partnerkou nějakou roli sociální sítě?

- Jakou?
- Seznámili byste se s partnerem/partnerkou i bez sociálních sítí?

Když jste se seznámili, použil/a si sociální sítě, aby sis o tom druhém zjistil/a více informací?

- Co ti tyto informace poskytly?/ Proč sis toho druhého nevyhledal/a?

Jak vnímáš to, že v dnešní době máme možnost si toho druhého předem prohlédnout/seznámit na sociálních sítích?

VO1 - Jaké dopady mají moderní technologie na vztah? (vztahové konflikty, partnerská spokojenost)

Máte s partnerem/partnerkou nastavena nějaká (nepřepsaná) pravidla pro využívání moderních technologií?

Došlo ve vašem vztahu k nějaké neshodě, kterou by zapříčinily moderní technologie?

- Jak by si tuto situaci popsal/a?
- Když si představíš tu danou situaci, jaké pocity si v tu danou chvíli měl anebo v tobě zanechali?
- Myslíš si, že tato neshoda nějakým způsobem ovlivnila váš vztah? Jak?
- Jakým způsobem jste neshodu (konflikt) řešili?

HVO - Jak partneři vnímají využívání moderních technologií a sociálních sítí ve svém vztahu?

Dokázal/a by si mi říct nějaká pozitiva a negativa, která vám přináší moderní technologie do vztahu?

Neměl/a si někdy pocit, že by ti moderní technologie a sociální sítě nějakým způsobem ovlivňovaly čas trávený s partnerem/partnerkou?

- Jak by si takové ovlivnění popsal/a?
- Bylo pozitivní nebo negativní?
- Můžeš prosím uvést i příklady?

Zažil/a si situaci, při které partner/partnerka upřednostnil mobilní telefon, počítač, hraní počítačových her před tebou?

- Jak jsi se při takové situaci cítil/a?

Stalo se někdy tobě, že bys upřednostnil/a mobilní telefon, počítač, hraní počítačových her před partnerem/partnerkou?

- Jakou to vzbudilo reakci?

VO2 - Jaký vliv mají moderní technologie na intimitu ve vztahu?

Nemáš pocit, že v dnešní době internetu, sociálních sítí a mobilních telefonů se partnerské vztahy mění? Pokud ano, jakým způsobem?

Myslíš si, že moderní technologie a sociální sítě mají nějaký vliv na důvěru ve vztahu? V čem?

Nemáš pocit, že moderní technologie nějakým způsobem ovlivňují intimitu, pocit blízkosti ve vztahu? Pokud ano, jak?

Používáte s partnerem/partnerkou ve vašich rutinách před spaním moderní technologie?

- Jak konkrétně?
- Používáte moderní technologie společně anebo spíše samostatně?
- Nenarušuje to nebo naopak zlepšuje to nějakým způsobem váš kontakt před spaním?

Otázky na závěr

Uměl/a by sis představit nemít možnost využívat moderní technologie a sociální sítě? Jaké pocity by to v tobě probouzelo?

- Jak myslíš, že by to ovlivnilo tvé partnerské vztahy?

Napadá tě ještě něco, co jsme neprobrali? Chtěl/a bys k tématům cokoli dodat?

Chtěl/a bys ses na něco zeptat ty mě?

Kolik ti je prosím let?

Děkuji za rozhovor